

2003

XIII

11

4. Akademické shromáždění



UDÁLOSTI

na VUT v Brně



**Strojařské schody
s novým rekordem**



**Prezident Václav Klaus
navštívil VUT v Brně**



**Celostátní
konference studentů**

Obsah



- 3 NESMĚLÉ VYZNÁNÍ VRANOVSKÉHO PAULÁNSKÉHO POUSTEVNÍKA**
- 4 4. AKADEMICKÉ SHROMÁŽDĚNÍ VUT V BRNĚ**
- 5 O DEBATU S PREZIDENTEM MĚLI STUDENTI OBROVSKÝ ZÁJEM**
- 7 AKADEMICKÁ OBEC NESOUHLASÍ S KRÁCENÍM PENĚZ PRO VYSOKÉ ŠKOLY**
- 8 SOUČASNÁ ÚLOHA A POSTAVENÍ STUDENTŮ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH**
- 10.... SAP JE TU**
- 12.... VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ ASOCIACE UNIVERZIT TŘETÍHO VĚKU**
- 13.... VÝSTAVA PŘINESLA DVA POHLEDY NA ARCHITEKTURU VÍDNĚ**
- 14.... SVĚT KNIHY BRNO – PREMIÉRA KNIŽNÍHO VELETRHU**
- 16.... K DESÁTÉMU VÝROČÍ VZNIKU USPOŘÁDALA FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ VÝSTAVU**
- 18.... ČESKÁ HLAVA 2003 – JEDNA Z CEN PUTUJE NA VUT V BRNĚ**
- 20.... PODAŘÍ SE PROBUDIT K ŽIVOTU BRNĚNSKÁ BROWNFIELDS?**
- 21.... CENA BOHUSLAVA FUCHSE 2003**
- 22.... VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI HISTORIE VUT V BRNĚ – REKTOŘI**
- 23.... STROJAŘSKÉ SCHODY**
- 24.... INFORMACE**
- 27.... KURIALŮV ARCHIV LIDOVÝCH STAVEB**
- 28.... DESET LET KONCERTNÍ ČINNOSTI SBORU VOX IUVENALIS**
- 29.... ABSOLVENTI FAKULTY INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ USPĚLI V CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽI**
- 30.... NOVÉ UČEBNÍ TEXTY A PUBLIKACE**

Vydává: Vysoké učení technické v Brně, nakladatelství VUTIUM. Šéfredaktorka: PhDr. Jitka Vanýsková, tel.: 541 145 503, e-mail: vanysko@ro.vutbr.cz; vydání připravil: Mgr. Igor Maukš, tel.: 541 145 345, e-mail: mauks@ro.vutbr.cz.
Redakční kruh: Doc. RNDr. Petr Dub, CSc., Prof. Ing. Jiří Kazelle, CSc. (prorektor), PhDr. Alena Mizerová (ředitelka nakladatelství VUTIUM), Doc. Ing. Eva Münsterová, CSc. (FSI VUT), PhDr. Jitka Vanýsková (šéfredaktorka).
Grafický návrh: David Tieku. Sazba: Studio Arx, s. r. o. Adresa redakce: VUT v Brně, Antonínská 1, 601 90 Brno, fax 541 145 348, <http://www.vutbr.cz>. Tisk: Graphical, s. r. o., Brno.

Nesmělé vyznání vranovského paulánského poustevníka

Autorem prosincového editoria je P. František J. Holeček, O.M. Narodil se v roce 1954 v Chomutově. Vystudoval archivnictví a historii, pracoval v okresním archivu. Studoval i na papežské lateránské univerzitě v Římě a v roce 1988 se stal prvním českým novodobým paulánem. O čtyři roky později znovu založil tento řád v klášteře ve Vranově u Brna. Šest let vedl církevní komisi, která se zabývala Janem Husem. Učí na univerzitách, řídí vranovské Centrum pro církevní dějiny.



Můj vztah k exaktním vědám a technice má hned dva kořeny, řádový a osobní. Od řeholníka kontemplativního řádu, jakým pauláni díky svému zakladateli, kalábrijskému poustevníkovi sv. Františkovi z Pauly (1416–1507), nepochybně jsou, byste nejspíš čekali nějaké hřímání o přetechnizovaném světě a porušení Božího řádu stvoření. Nechci zklamat vaše očekávání, ale konventy Nejmenších bratří v době jejich největšího rozkvětu, v sedmnáctém a osmnáctém století, byly plny bratří, kteří dokázali až neuvěřitelným způsobem propojovat víru s aplikovaným vědeckým výzkumem. Loňská římská výstava o paulánském konventu Trinita ai Monti mnohé až šokovala. Jména mužů, kteří se v něm zformovali, právem patří na stránky učebnic dějin vědy a techniky: o P. Marinu Mersennovi, O.M. (1588–1648), příteli Pascala i našeho Komenského a vynikajícím matematikovi a mechanistickém filozofovi není třeba více říkat – podnes ho připomíná Mersennovo číslo. P. Jean-François Nicéron, O.M. (1613–1646) si získal jméno již roku 1638 svým dílem *La Perspective curieuse* a zaplnil fresky na chodbách konventu funkčními astroláby a optickými hříčkami, dokonce i několik metrů dlouhým anamorfním obrazem svého svatého zakladatele. Ani proslulý botanik P. Charles Plumier, O.M. (1646–1704) neponechal matematiku a optiku stranou. P. Emmanuela Maignana, O.M. (1601–1676) pověřili představení již od počátku, aby přednášel matematiku, geometrii a fyziku, a nejvíce vynikl v optice – jeho *Perspectiva horaria sive horographia gnomonica tum theorica, tum pratica* z roku 1648 byla dobovou senzací. P. Thomas Leseur, O.M. (1703–1770) přednášel na Urbaniánské koleji Propagandy fide filozofii a morální teologii a na univerzitě La Sapienza matematiku. P. François Jacquier, O.M. (1711–1788) propočítal na žádost papeže Benedikta XIV. spolu s Leseurem a jezuitou Boscovichem statiku ohrožené kupole baziliky sv. Petra a navrhl účinná technická řešení k její záchraně – fungují podnes. Moravští vranovští pauláni, přestože byl v jejich provincii krom teologie kladen důraz spíše na historii a jazykovědu, přinejmenším jejich díla pilně studovali. Když byl jejich konvent roku 1784 rušen, byly jejich cely plné přístrojů všeho druhu.

Taková je naše tradice a v jistém slova smyslu i nezanedbatelná část naší identity. A takový by měl být i vranovský konvent, z něž vzešla v letech 1993–1999 celá linie smíření historické paměti církvi tváří v tvář velkému Jubileu roku 2000, který v posledním desetiletí nedaleko Brna dorůstá do nové podoby. Na obrazovce svého počítače mám nenápadný obrázek s textem „12. srpna 1980 byl představen první PC IBM model 5150 – zásadní průlom pro třetí tisíciletí“. To hovoří za vše. Internet je naše moře. Toužil bych dostat kvalitní a obšírné informace z oboru církevních dějin, jímž se zabývám, na každé gymnázium, do každé školy, na každou faru – vždyť všude vyrůstají v této krásné zemi nové talenty. Nic nezadrží myšlenku, jež dozrála. Technický pokrok mi dává stále nové prostředky, je výsostným prostorem lidské svobody, a to i, a to prvořadě, svobody lidského ducha. Dovolte tedy paulánskému řeholníkovi, aby na tomto místě vzdal pokorný dík vám všem, kdo k němu přispíváte.

P. František J. Holeček, O.M.

4. Akademické shromáždění VUT v Brně



Slavnostní 4. Akademické shromáždění Vysokého učení technického v Brně se uskutečnilo 18. listopadu 2003 v novobaroční aule na Antonínské ulici u příležitosti 104. výročí založení první české vysoké školy na Moravě. Zúčastnili se ho čelní představitelé VUT v Brně, ostatních brněnských vysokých škol a další zástupci akademické obce. Shromáždění se koná u příležitosti výročí založení brněnské techniky v roce 1899.

V úvodní části Akademického shromáždění promluvil rektor VUT v Brně Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc. Svůj projev věnoval současnému stavu i budoucím perspektivám Vysokého učení technického v Brně v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie.

Vysoké učení technické v Brně v duchu univerzitních tradic oceňuje ty, kteří se zasloužili o vzdělání, vědu a univerzitu. Rektor Jan Vrbka udělil na Akademickém shromáždění Zlatou medaili VUT v Brně za celoživotní tvůrčí a pedagogickou práci docentce Ing. arch. Dagmar Glosové, CSc., z Fakulty architektury, profesorovi Ing. Jiřímu Janovi, CSc., z Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií a docentce Ing. Evě Münsterové, CSc., z Fakulty strojního inženýrství.

Projevy rektora a oceněných laureátů přinášíme v příloze Událostí na VUT v Brně.

Ve smyslu Statutu Vysokého učení technického v Brně byla vyhlášena u příležitosti 100. výročí založení VUT Cena rektora, která se uděluje každoročně na památku založení VUT v roce 1899. Letos udělil na Akademickém shromáždění rektor Cenu těmto studentům a absolventům bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů a mladým akademickým pracovníkům:

Cena rektora za vynikající výsledky ve studiu bakalářského a magisterského studijního programu byla udělena:

- Ing. Romanu Lukášovi, absolventu Fakulty informačních technologií,
- Ing. Ladislavu Sekerkovi, absolventu Fakulty podnikatelské,
- Tomáši Pínovi, studentu Fakulty architektury.

Cena rektora za vynikající výsledky ve vědecké přípravě byla udělena:

- Ing. Pavlu Kocandovi, studentu doktorského studijního pro-



Cenu rektora převzali nejlepší studenti, absolventi a mladí akademičtí pracovníci VUT v Brně.

gramu Stavební inženýrství, studijní obor Ekonomika a řízení stavebnictví,

- Ing. Romanu Grögerovi, studentu doktorského studijního programu Aplikované vědy v inženýrství, studijní obor Inženýrská mechanika.

Cena rektora za vynikající výsledky mladým akademickým pracovníkům v pedagogické a vědecké činnosti byla udělena:

- Doc. Dr. Ing. Janu Černockému, CSc., akademickému pracovníkovi Ústavu počítačové grafiky a multimedií Fakulty informačních technologií,
- Ing. Martinu Weiterovi, Ph.D., akademickému pracovníkovi Ústavu fyzikální a spotřební chemie Fakulty chemické.

Připravil Igor Maukš,
foto Michaela Dvořáková

SUMMARY:

A special 4th academic gathering of Brno University of Technology was held in the neo-baroque auditorium in the Antonínská Street on 18th November 2003 to mark the 104th anniversary of the first Moravian university. It was attended by high officials from BUT as well as from other Brno Universities and by other representatives of the academic community. The gathering takes place to commemorate the founding of a Brno technical university in 1899.

O debatu s prezidentem měli studenti obrovský zájem



V přeplněné aule Fakulty stavební VUT na Veveří ulici v Brně je odpoledne 12. listopadu hlava na hlavě. Připravené židle jsou obsazeny více než hodinu před oznámeným začátkem debaty s prezidentem Václavem Klausem, studenti sedí v uličce na zemi nebo se mačkají vestoje podél stěn. Pracně získaná místa si úzkostlivě střeží před stále ještě přicházejícími zájemci. I když stovky studentů zaplnily každé volné místo nedávno rekonstruované auly, další desítky těch méně šťastných musí zůstat na chodbě a na schodišti. Nervózní atmosféru umocňuje vydýchaný vzduch a horko. Čeká se na příchod prezidenta republiky.

Prezident přijíždí před vchod Fakulty stavební o půl páté. Prvního muže naší republiky vítá před budovou fakulty rektor VUT v Brně Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc., a děkan FAST Prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc. V jejich doprovodu hlava státu vystupuje po schodišti do prvního poschodí, kde ho na chodbě očekává dálkově řízený robot-záchranář Orpheus. Za uznaného pokyvování hlavou Václava Klause robot, se kterým letos tým z Fakulty informačních technologií zvítězil v celosvětové soutěži, přivádí vzácnou návštěvu do zasedací místnosti děkana. Tam rektor Vrbka představuje akademické funkcionáře VUT v Brně a v krátké prezentaci seznamuje prezidenta se zaměřením a aktivitami brněnské techniky. Václav Klaus přejímá dary



V aule Fakulty stavební nezůstalo ani jedno místo prázdné.

– knihu nakladatelství VUTIUM Myšlenky na zlomu tisíciletí, čepici a tričko s logem VUT a skleněné těžítka ve tvaru koule. Prezident se také zapisuje do pamětní knihy VUT v Brně.

Ale to již nastává čas na setkání se studenty. Prezident s doprovodem, ve kterém je i hejtman Jihomoravského kraje Stanislav Juránek, se přesunuje do auly. Vítá ho bouřlivý aplaus, studenti vstávají, každý si chce svého prezidenta dobře prohlédnout. Rektor Vrbka připomíná, že Václav Klaus je třetím prezidentem, který brněnskou techniku navštívil – v roce 1921 to byl Tomáš G. Masaryk a v roce 1937 Edvard Beneš. Václav Klaus byl na VUT v Brně sice již několikrát, ale dnes poprvé ve funkci prezidenta České republiky.

V krátkém úvodním slově prezident říká, že si váží toho, že přišlo tolik studentů. „Chci se od vás dozvědět, čím dnes studenti žijí, co od svého prezidenta chtějí,“ pokračuje Václav Klaus. Vyslovuje také přesvědčení, že dotazů padne více než kolik jich dostal při svém setkání se zastupiteli Jihomoravského kraje. Hned první otázka potvrzuje, že studenti žádným ostychem netrpí a že to prezident nebude mít nijak jednoduché. Proč jste spolupracoval při své prezidentské volbě s komunisty, ptá se jeden ze studentů. Ticho, které v aule nastalo, by se dalo krájet. Ale prezident se nenechá vyvést z míry: „U nás nedošlo k zákazu komunistické strany jako v jiných zemích. Tam se komunisté přejmenovali a jejich představitelé zastávají nejvyšší místa. Když to chce někdo dělat, je lepší, když to dělá pod touto značkou. Komunis-



Prezident v doprovodu rektora a děkana Fakulty stavební VUT v Brně.



Václav Klaus se studentům podepsal i na schema vývoje evropské integrace, které vytvořil při své odpovědi na jednu z otázek studentů.

tičtí poslanci se samozřejmě zúčastnili i tajné volby prezidenta. Kdo z nich mě volil, nevím. Já jsem pozval pouze celé vedení Poslanecké sněmovny na večeři. Nejsem pštros, který strká hlavu do písku. Ale vedení sněmovny jsem já nevolil.“

Další otázka se týká školného na vysokých školách. „Tato vládní garnitura se do toho nepustí. Já zastávám názor, že na rozdíl od základního a středního školství je vysokoškolské vzdělání osobním statkem, je to investice do sebe samého, do své budoucnosti. Proto by se na jeho financování měl každý podílet. Otázka diskuse je, jakým podílem a jakým mechanismem,“ neváhá v jámě lvové obhajovat prezident placení vysokoškolského studia. „To se mu to mluví, když vystudoval zadarmo,“ ozývá se mezi některými přítomnými studenty.

Na dotaz, co si myslí o zrušení prezenční vojenské služby, prezident reaguje, že přechod na profesionální armádu je již hotovou věcí. „Myslím si však, že nějaká forma pobytu ve vojenské službě posiluje pocit sounáležitosti s vlastní zemí. Jak toho dosáhnout, je úkolem pro budoucnost,“ míní Václav Klaus.

Studentku, která se ptá, kde vidí největší problémy vysokých škol a jakou má koncepci jejich reformy, pochvaluje za distingovaný projev (někteří jiní tážající se naopak dočkají výtky, že jejich dotaz není důstojný vysokoškolského studenta). „Dobrá příležitost k důkladné reformě systému vysokoškolského vzdělávání byla na počátku devadesátých let. Nyní u nás došlo, a to považuji

obecně za neštěstí naší doby, k přílišné parcializaci společnosti. Jako člověk s akademickým vzděláním, uvažováním a pokorou jsem byl po roce 1989 nervózní ze vzniku stále nových vysokých škol. Kvantitativní nárůst v devadesátých letech totiž neprovázal růst kvalitativní. Prudký extenzivní skok vytvořil nerovnováhu, a proto by další dekáda měla být ve znamení kvality,“ vysvětluje prezident.

Došlo samozřejmě také na prezidentovy názory na evropskou integraci. ODS byla zpočátku zastáncem vstupu do EU, teď už ne. Co si o tom mám myslet, ptá se jeden ze studentů. „Mé názory jsou již čtrnáct let konzistentní. Česká republika se celoevropskému integračnímu procesu, který probíhá ve stále se zrychlujícím tempu již od konce 2. světové války, nemůže vyhnout. Je však třeba si uvědomit, že je to konfliktní a v dějinách naprosto unikátní věc, kdy se státy dobrovolně zříkají části své suverenity,“ říká prezident. Ale to už stojí vedle předvídané připravené tabule a kreslí na ni schéma vývoje evropské integrace. „Nyní již není řeč o Evropské unii (EU), ale o Evropské měnové unii (EMU). Ale v historii lidstva není případ, kdy by měnová unie existovala bez unie fiskální (EFU). A teoretici říkají, že EFU nemůže existovat bez EPU – Evropské politické unie. Je třeba si říci, zda to je opravdu to, co chceme. Taková diskuse u nás chybí,“ dokončuje na tabuli graf vývoje evropské integrace prezident.

Ale to již hodina vymezená debatě končí. „Obdivuji ty, co celou dobu stáli. Ale já jsem vlastně také celou dobu stál. Chtěl bych vám na závěr sdělit určité poselství: Učit se, učit se, učit se. Co se nenaučíte teď, to už nikdy v životě nedoženete. Proto neflámujte a uče se,“ ukončuje prezident Václav Klaus své setkání se studenty VUT v Brně.

Igor Maukš,
foto Michaela Dvořáková

SUMMARY:

In the afternoon of 12th November, the Great Hall of the BUT Faculty of Civil Engineering is bursting at seams as the students crowd in. The extra chairs were occupied more than an hour before the scheduled beginning of a meeting with President Klaus, students are filling the aisles sitting on the ground and those who stand are squeezed to the walls. Hundreds of students have filled up every bit of space with dozens of those who have been less lucky having to stay in the corridor and on the stairs. Everybody is waiting for the Czech President.

Akademická obec nesouhlasí s krácením peněz pro vysoké školy

Rada vysokých škol se ostře postavila proti dalšímu krácení peněz určených pro vysoké školy na rok 2004. Jak Události již dříve informovaly, předložila Česká konference rektorů koncepci reformy financování veřejných vysokých škol. Náklady na její realizaci byly vyčísleny na 5,2 miliardy Kč. Vláda však návrh zkrátila na 1,7 miliardy Kč, což ve své podstatě kryje pouze vyšší počet přijatých studentů. Při projednávání státního rozpočtu na rok 2004 Rozpočtový výbor PSP ČR navrhl nejprve další snížení této částky o 430 milionů Kč. Poslanci nakonec schválili krácení o 150 milionů Kč. Události přináší text některých dokumentů, které vyjadřují stanoviska akademické obce k postupu poslanců.

Prohlášení sněmu Rady vysokých škol

Sněm Rady vysokých škol je na základě informací náměstka ministryně Doc. Koláře silně znepokojen pozměňovacím návrhem poslance Krause v rozpočtovém výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Pan poslanec navrhuje, aby částka 430 mil. Kč z kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR byla převedena do kapitoly všeobecné pokladní správy.

Sněm Rady vysokých škol se vážně obává, že případné přijetí tohoto návrhu by velice negativně ovlivnilo úroveň vzdělávací a výzkumné činnosti veřejných vysokých škol, a zásadně tento návrh odmítá.

Karolinum, Praha, 20. 11. 2003

Doc. RNDr. František Ježek, CSc., předseda Rady vysokých škol

Otevřený dopis předsedy Rady vysokých škol poslanci Krausovi

Vážený pane poslanče,

V příloze Vám posíláme prohlášení sněmu Rady vysokých škol. Toto prohlášení souvisí s Vaší iniciativou v rozpočtovém výboru, kterou se pokoušíte odvést ze školství 430 mil. Kč. Upozorníme Vás, že Rada vysokých škol se opakovaně snažila, a snad i úspěšně, mírnit razanci nátlakových akcí z řad angažovaných vysokoškolských studentů a velice nespokojených pracovníků vysokých škol. Jsme přesvědčeni, že vysoké školy dosud velmi odpovědně přijímaly zjevný rozpor mezi deklaracemi priorit a realitou v politických kruzích. Ani ten skřípot zubů jste zřejmě nezaslechl, když státem byly uhrazeny dluhy za špatné zastupování nás občanů u soudních dvorů. Je-li uvážlivost a věcná argumentace reprezentace vysokých škol považovaná za slabost, musí přijít razantní odezva. Vaše osobní iniciativa hrubě poškozuje zájmy mladé generace, zejména pak té na vysokých školách. Každopádně Vás naléhavě žádáme o písemné vysvětlení Vašeho návrhu. Rádi se s Vámi bezodkladně v této věci setkáme. Z médií jsme zjistili, že Vás k danému kroku pravděpodobně vedlo liknavé čerpání rozpočtu na kapitálové výdaje v roce 2003 v resortu školství. Zjistěte si, prosím, potřebná fakta. Příčinou dané situace jsou administrativní obtíže a procedurální otázky na některých ministerstvech, zejména pak mimo resort školství. Trestat škol-

ství, tj. v tomto případě vysoké školy, za těžkopádnost státní mšinerie a spletnost zákonů je nevkusné a snad i zvrhlé, činí-li tak poslanec. Myslíte, že nás těšilo, byla-li dotace na kapitálové výdaje pro rok 2003 uvolněna až na podzim? Jednali jsme, zlobili jsme se. Asi jsme tak činili moc potichu. Váš návrh má ale možná znaky geniality: dokončete systém zákonů a nařízení či vyhlášek v podobě, kdy již nelze vydat ze státního rozpočtu ani korunu. Deficit státního rozpočtu přestane být problémem. Školství, zejména pak vysoké, rovněž přestane být problémem, nebude pak totiž existovat. Věříme, že tato vize je Vám přece jen vzdálená a Váš pozměňovací návrh v tichosti stáhnete. Do voleb možná část vysokoškoláků zapomene, že jste tento návrh podal, a opět budete moci úspěšně kandidovat. Přesto od Vás očekáváme písemnou odpověď a prosíme, raději hned v těchto dnech.

V Praze 20. listopadu 2003

Doc. RNDr. František Ježek, CSc., předseda Rady vysokých škol

Dopis Ing. Miroslavu Kalouskovi, předsedovi Rozpočtového výboru PSP ČR a předsedovi KDU-ČSL

Vážený pane poslanče,

dovolte nám připomenout, že realizace projektu reformy veřejných vysokých škol, který byl připraven Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, Českou konferencí rektorů a Radou vysokých škol a jehož nedílnou součástí je přechod na vícezdrojové financování, vyžaduje i navýšení státní dotace na úroveň srovnatelnou se zeměmi Evropské unie.

Podpora vzdělání je proklamována jako jedna z hlavních priorit v programovém prohlášení vlády ČR i ve volebních programech většiny politických subjektů. Žádáme Vás, abyste tuto skutečnost vzal v úvahu při nadcházejícím jednání Rozpočtového výboru PS PČR a zasadil se o navýšení rozpočtové kapitoly vysokého školství pro rok 2004 alespoň v příslibené výši 2,1 miliardy korun. Jsme přesvědčeni, že vzhledem k předpokládanému vstupu České republiky do EU v příštím roce již nelze s dostatečným financováním veřejných vysokých škol dále otálet.

Předem Vám děkujeme za pochopení a podporu

V Brně dne 14. 11. 2003

Akademický senát VUT v Brně

Současná úloha a postavení studentů na vysokých školách

„Celých dvacet let jsem se musela dívat, stejně jako miliony našich občanů, jak se lámou a křiví charaktery lidí v nejproduktivějším věku. A na této cestě jsme došli až do dnešních dnů, kdy neslýchané násilí na mladých lidech bylo asi tou poslední kapkou, kterou pohár naší trpělivosti přetekl.“ Tato slova, nahaná 18. listopadu 1989 v davu na Václavském náměstí, zahájila o čtrnáct let později v aule Centra VUT v Brně 3. ročník studentské konference Současná úloha a postavení studentů na vysokých školách 2003, pořádané pod záštitou rektora Prof. RNDr. Ing. Jana Vrbky, DrSc., Akademickým centrem studentských aktivit na téma Role studenta v občanské společnosti.

Z jakého důvodu byla 27. a 28. listopadu diskutována témata Student revolucionář, Student a politika, Student senátor a konečně Ideální student? V zákonu o vysokých školách se dočtete mimo jiné, že „vysoké školy hrají aktivní roli ve veřejné diskusi o společenských a etických otázkách, při pěstování kulturní rozmanitosti a vzájemného porozumění, při utváření občanské společnosti a přípravě mladých lidí pro život v ní“. Otevřením problémů ve výše uvedených oblastech jsme se snažili spolu se 125 účastníky z 26 univerzit zjistit, jak si na tom české vysoké školy v této oblasti stojí. Přípravují opravdu mladé lidi pro život v občanské společnosti v dostatečné míře? A co je to vůbec občanská společnost?

Na tyto a další účastníky položené otázky reagovali ve svých referátech a následných diskusích veřejný ochránce práv JUDr. Otakar Motejl, rektor JAMU Prof. PhDr. Václav Cejpek, reprezentant studentů VUT v Brně v době sametové revoluce Ing. arch. Martin Laštovička, zástupci Studentské komory Rady vysokých škol Bc. Jiří Nantl a Ing. Jiří Krátký, prorektor VUT v Brně Doc. RNDr. Miloslav Švec, CSc., a Doc. Ing. Karel Rais, CSc., MBA, poslanec PSP ČR MUDr. Mgr. Ivan Langer, studenti MU v Brně Oldřich Vondruška a David Unger, ředitelka Centra pro studium vysokého školství Ing. Helena Šebková, CSc., studentka VŠE v Praze Jana Outratová, místopředsedkyně RVŠ Doc. Ing. Eva Münsterová, CSc., zástupci Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, předsedkyně Akademického senátu Ing. Alena Macháčková, CSc., a předseda studentské komory AS David Remeš či zástupci MŠMT RNDr. Věra Šťastná a Ing. Josef Beneš, CSc.

Diskuse byly dlouhé, místy také bouřlivé. Nejrozdílnější názory padaly během hodinové diskuse především na téma student a politika: Měla by politika ovlivňovat akademické prostředí? Pokud ano, jakou formou? Mělo by naopak akademické prostředí zasahovat do politického? Jak velký prostor je studentům na vysokých školách dáván k otevřené diskusi o otázkách společenských, respektive politických? Co může mladý člověk při vstupu do politiky očekávat? Jak se liší jeho představy od reality? Stojí proti sobě politika „studentská“ a „straničká“?

Prof. PhDr. Václav Cejpek např. uvedl, že vliv studentů na politiku pramení z toho, že student se na vysoké škole naučí jistému způsobu myšlení, které mu umožňuje vytvořit si strukturovanější občanské postoje. Organizovaná politická aktivita však



Hlavním tématem konference byla role studenta v občanské společnosti.

na akademickou půdu nepatří. Na druhou stranu by ale akademická obec neměla zasahovat do politických aktivit svých členů. V této souvislosti také zdůraznil potřebu důvěry studentů v to, že svou aktivitou mohou něco změnit. V dalším referátu byla zdůrazněna nutnost účasti studentů v politice. V diskusi zazněly dva hlavní názory. Student může využít zkušenosti z reálné politiky pro činnost v akademické samosprávě a naopak. Je však nutné oddělovat činnost v politické straně od činnosti v Akademickém senátu. Účastníci konstatovali, že pro člověka vstupujícího do politiky je nutné vzdělání, hodnotová vyzrálост a morální „profil“. Proto by věk člověka neměl rozhodovat. Přítomní se shodli, že existuje tolik rozdílných názorů, že je nutné v diskusi dále pokračovat, a proto ji jednoznačně neuzavřeli.

Zajímavé postřehy padly v bloku Student senátor. Studentští senátoři se při výkonu funkce setkávají s řadou problémů – např. s nedostatečným zájmem akademických pracovníků o záležitosti studentů, s nezájmem studentů o dění na akademické půdě, malou volební účastí i s nízkým zájmem o kandidaturu. Zjistili jsme, že řešení těchto problémů není systematizováno a řeší se vždy individuálně. Jako jeden z nejdůležitějších úkolů studentského senátora se na základě počtu příspěvků v diskusi jeví prezentace jeho činnosti a pravidelné informování akademické obce. Obecně se využívá tradičních prostředků, jako jsou nástěn-



ka nebo webové stránky. Oldřich Vondruška navrhl pořádat studentská fóra, prostřednictvím kterých by se mohli zapojit i jinak neaktivní studenti. Někteří diskutující byli však k tomuto řešení skeptičtí. Můžeme ale říci, že účastníci konference se shodli na nutnosti posilovat vzájemnou komunikaci senátorů a akademické obce.

Dílčí polemiky završila velká panelová diskuse na téma Ideální student. Definování tohoto pojmu vzhledem k celkovému zaměření konference, tedy roli studenta v občanské společnosti, se ukázalo velmi složitým a nejspíše nerealizovatelným. Shoda mezi účastníky panovala v názorech, že každý vysokoškolský student je především lidskou bytostí. Měl by být komplexní osobností, morálně plnohodnotným člověkem, který pracuje s plným nasazením a je zaměřen nejen na své odborné znalosti. Samotný rozvoj osobnosti záleží na zájmu a aktivitě studenta. Vysoké školy však musí vytvářet vhodné podmínky a tento rozvoj podporovat. Student by v tomto smyslu měl být partnerem akademickým pracovníkům i vedení školy.

Ing. Josef Beneš, CSc., upozornil, že kdyby tento profil splňoval každý student českých vysokých škol, byla by to docela nuda. Měla by být vždy zachována rozdílnost mezi jednotlivými osobnostmi a jejich zaměřením. Je přirozené, že někteří studenti se budou věnovat více svému odbornému růstu, jiní se více zaměří např. na veřejné aktivity. Pro všechny ale jednoznačně platí zásada vzájemné tolerance.



Diskuse byly místy vzrušené, nechyběla však vůle ke kompromisu.

V našem povídání nám ještě chybí úplný začátek konference, který toto zamyšlení zakončí. Občanská společnost má mnoho významů. Jedním, a podle nás velmi důležitým, vysvětlením tohoto pojmu je aktivní angažování občanů ve věcech veřejných. Studentský národ se již několikrát v důležitých okamžicích naší minulosti stal hnací silou změn ve společnosti. Myslíme si, že tato schopnost, schopnost projevit svobodně svůj názor ve chvíli, kdy je to nejvíce třeba, je velmi podstatnou složkou každého mladého člověka. Úvod studentského setkání byl proto věnován osobnímu příběhu Ing. arch. Martina Laštovičky, reprezentantu studentů VUT v Brně v období sametové revoluce. Příběhu, který začal v roce 1989 a k velké nespokojenosti všech účastníků konference do dnešní doby neskončil. Příběhu odhodlání, statečnosti a následného, již čtrnáct let probíhajícího soudního procesu s jeho bývalým komunistickým pedagogem Ing. arch. Snášelem. Účastníci konference nesouhlasili s dlouhotrvajícím procesem a vyjádřili Martinovi a ostatním účastníkům sporu svoji podporu. Dozvěděli jsme se, že i v současné době mohou studenti čelit riziku žaloby, projeví-li veřejně kritický názor na pedagoga školy. Důležitým závěrem, který by měl prolomit strach se veřejně k těmto věcem vyjadřovat, je, že každý má právo žalovat a být žalován. Za slušnou a neurážlivou kritiku však, podle názoru JUDr. Otakara Motejla, nikdo nemůže být odsouzen.

Ráda bych za všechny z Akademického centra poděkovala těm, kteří se na uspořádání studentské konference podíleli. Ať už svými příspěvky, radou, materiálním zázemím či finanční podporou. Jmenovitě MŠMT ČR a VUT v Brně za jejich dlouhodobou pomoc a zástupcům společnosti Microsoft, s. r. o., GTS international a Coca-Cola Beverages ČR, kteří považují podporu akcí, jakou byla tato konference, za důležitou součást své firemní kultury.

Dovolte mi, abych také osobně, sama za sebe, poděkovala Jardovi Švecovi, který vymyslel celý projekt Akademického centra studentských aktivit, díky jehož činnosti se konference už potřeťí za sebou mohla konat. Děkuji také Nadě Matějkové, která, ač je v našich řadách teprve od září, se stala naší nepostradatelnou kolegyní nejen při přípravě konference.

Text a foto Adéla Jacíková,
zástupce vedoucího projektu ACSA

For Summary see page 30.

SAP je tu

Za necelý měsíc, 2. ledna 2004, bude na VUT v Brně spuštěn do provozu nový ekonomický systém SAP. Bude tak nahrazen dosavadní ekonomický software EkonFIS, jehož nejstarší moduly se používaly úctyhodných deset let. Moduly, které musí fungovat od 2. ledna naplno, jsou: pokladna, fakturace, objednávky. Například personalisté však budou prosincové výplaty ještě zpracovávat ve starém systému a první ostrý běh pro ně započne počátkem února. V dnešním čísle přinášíme několik pohledů z období příprav na spuštění nového systému.

Konec roku se nezadržitelně blíží a zároveň se nezadržitelně blíží i den „D“, den „SAP na VUT v Brně“. Den 2. ledna 2004, kdy bude spuštěn nový ekonomický systém SAP do ostrého provozu.

Nestane se tak velkým třeskem jako v historii vesmíru a je naplánován režim postupné aktivace modulů a nabíhání systému. Například personalisté budou prosincové výplaty ještě zpracovávat ve starém systému. A první ostrý běh pro ně započne počátkem února. Jen na okraj pro úplnost a uklidnění pochybovačů, skupina mzdových účetních však již dnes provádí paralelní testovací výpočty mezd na vzorku zaměstnanců v novém systému, a to s výsledkem „do koruny přesně“.

Moduly, které musí fungovat dnem 2. ledna 2004 naplno, jsou: pokladna, fakturace, objednávky. Před vlastním spuštěním vše musí projít podrobným otestováním na ostrých datech. A tak příprava dat, testování a ladění formy systému je nyní také z největší části náplní práce pracovních týmů. Upřímně řečeno, tempo, se kterým se potýká tato skupina klíčových (tj. expertních) uživatelů, je víc než náročné. Ale jen poctivým otestováním lze maximálně ošetřit a vyloučit nestandardní stavy.

Během procesu implementace jsem měli možnost velmi podrobně posoudit kvalitu týmu dodavatele. Úroveň jejich odborné erudice nás naplňuje přesvědčením, že vše zvládnou včas a v požadované kvalitě.

První úvodní školení koncových uživatelů, tj. těch, kteří budou využívat systém SAP pro svoji práci, se již rozběhla. Mezi nejširší skupinu se řadí pracovníci, kteří budou v SAP pořizovat objednávky na nákup.

Pořizování objednávek v ekonomickém systému je tak trochu novinka, ale viděno v širších souvislostech – je až s podivem, že tomu mohlo doposud být jinak. Totiž nákup jakéhokoliv zboží či majetku musí být předem schválen, a to především zda je nákup účelný a zda je na něj dostatek finančních prostředků. Dosud se nákupní objednávky tiskly mimo systém a neexistoval žádný ucelený přehled, co je objednáno a zákonitě bude muset být následně uhrazeno.

V novém systému se konečně zavádí do této agendy pořádek. Založením a schválením objednávky k nákupu systém rezervuje požadovaný objem finančních prostředků ke krytí, vytváří tzv. Obligo. Ti, kteří již prošli školením objednávek, pochopili účel-

nost a nutnost zpracovávat nákupy v systému již v okamžiku objednávky. Ta trocha práce, která vlastně ani není navíc, jenom je z různých míst přenesena do systému, umožní udržet přehled o nejbližších platbách a účelně plánovat finanční prostředky.

V brzké době budou proškoleny všechny pokladní a následně pracovníci zpracovávající došlé faktury. Všechny pracovníce odcházejí ze školení s uživatelským manuálem a přihlašovacím heslem do testovacího systému tak, aby si přímo na svých pracovištích ještě mohly jednotlivé funkce zkoušet.

Není to tedy tak, že by bylo již vše hotovo. Naopak, jak jsem již zmínil, v současnosti se na systému pracuje s vysokým nasazením a náročným tempem, tak, aby maximum bylo hotovo ke dni náběhu. Některé detaily se však budou ladit za provozu, jak je to u projektů těchto rozměrů obvyklé a běžné. Rozhodně zde nejsou žádné důvody k jakýmkoliv dohadům anebo k pochybám typu zda se...? Všichni zainteresovaní vydávají maximální úsilí, aby spuštění a vlastní chod systému měl problémů minimum. Za toto jim touto cestou upřímně děkuji.

Ing. Petr Šaroun, CVIS

Nový ekonomický informační systém SAP

V současné době probíhá intenzivní nastavování systému SAP na podmínky a dle požadavků VUT v Brně. Na jeho implementaci se účastní pracovní týmy profesních klíčových uživatelů ze součástí VUT, tj. ekonomů, účetních, majetkářek, personalistek a mzdových účetních. Se SAP se začínají seznamovat další, tzv. koncoví uživatelé, kteří budou vystavovat „Objedávky“ na ústavech fakult a provozech KaM.

Vystavená a schválená Objedávka vstupuje do systému sledování ekonomiky součástí a následně i celé organizace (tzv. obligo-blokace finančních prostředků). SAP vyžaduje kázeň a řád, výsledkem je možnost zobrazení aktuálního stavu, např. finančních prostředků a dalších důležitých ekonomických ukazatelů.

Stávající EkonFiS nezajišťuje sledování všech procesů a činností, kterými se VUT v Brně zabývá. Proto vznikly další externí softwary, které sledují tyto aktivity (např. na fakultách Student, BRUTIS apod.). Obdobně vznikly externí SW i pro činnosti Kolejí a menz (KaM), jejichž činnosti se podstatně liší od aktivit fakult.



Externí SW KaM sledují: ubytování studentů, stravování studentů a zaměstnanců, v rámci doplňkové činnosti i hotelové ubytování, stravování hostů a cizích subjektů, přefakturaci energií nájemcům. KaM v rámci licence VUT na distribuci elektrické energie musí evidovat potřebné údaje dle požadavků ERÚ, opět je využíván speciální SW. Po analýzách externích SW a konzultacích s odborníky firmy VARIAS se dospělo k závěru, že některé činnosti je možno přímo sledovat v SAP s využitím jeho vlastností a výhod. Předpokládám, že se bude hojně využívat tzv. „zásoba práce“ u opakovaných služeb (např. pronájmy). V SAP lze předchystat fakturaci za opakované služby dle smlouvy dopředu až na celý rok do již zmíněného zásobníku práce. Další specifitější aktivity budou nadále sledovány externími SW s tím, že dojde k provázání se SAP dávkovými soubory.

Jako příklady uvádím:

na fakultách

- výplaty stipendií studentům, poplatky za přijímací řízení, poplatky za vzdělávací kurzy,

KaM

- inkaso kolejného, fakturace a přefakturace energií, fakturace za hotelové ubytování, stravování hostů a cizích subjektů,
- provádění fyzických inventur majetku pomocí čárových kódů a speciálního SW, který komunikuje se SAP.

Na provázanosti všech komunikujících SW spolupracují tvůrci externích SW, informatiči VUT a konzultanti SAP.

Pevně věřím, že postupem času a výměnou poznatků mezi námi uživateli pronikneme do všech „tajů“ SAP a ten nám bude sloužit k naší plné spokojenosti.

Ing. V. Žáková, vedoucí EO KaM

SAP

Ráda bych vám přiblížila proces implementace SAP tak, jak jej spolu s dalšími účastníky prožíváme od letošního května, kdy byla skupina vybraných zaměstnanců VUT vtažena do procesu tvorby nového ekonomického systému na podmínky legislativy veřejných vysokých škol. Tropická vedra léta trávila naše skupina spolu s vybranými zástupci ostatních zúčastněných škol cestováním nejprve do Ostravy, později do Olomouce, kde rozdělení do jednotlivých modulů jsme spolu s poradci firmy VARIAS

postupně vstřebávali prostředí SAP. Rozdělení do týmů MM-ko, SD-čko, FI-čko, Controlling, HR-ko atd. jsme mapovali procesy systému a obráceně poradci firmy VARIAS zavádějící SAP se postupně orientovali v problematice veřejných vysokých škol.

Výsledkem společné snahy bylo vytvoření projektu FILIP, který na 260 stranách popisoval funkce jednotlivých modulů. Pak následovala oponentura projektu, modulární a integrační testy. Od září již každá vysoká škola vykročila svým směrem. Cílem bylo vytvoření dodatku k cílovému konceptu FILIP, který měl obsahovat odchylky od společného projektu dané zvláštnostmi jednotlivých škol. Opět rozdělení do jednotlivých modulů a posílení ekonomy fakult, účetními a dalšími tzv. „klíčovými uživateli“ jsme obsadili nejen všechny počítačové učebny na Antonínské, ale i učebny některých fakult. Při zachování základních principů společného projektu jsme se snažili popsat procesy VUT tak, aby odpovídaly podmínkám naší školy, která má např. decentralizaci ekonomických činností, účtuje na úrovni součástí, které disponují svými vlastními provozními účty. Po provedení oponentury cílového projektu VUT následovaly modulární a po nich integrační testy, které ověřovaly naše společné úsilí.

V současné době jsou postupně zapojováni „koncoví uživatelé“. Stejně jako my na začátku se musí orientovat v nových pojmech. Nákladové středisko v SAP např. zobrazí pouze náklady, pokud budou chtít vidět i výnosy, musí jít ve výkazech cestou přes profitcentra. Stávající zakázky se sledují přes projekty a jejich SPP prvky. Naše současné činnosti jsou v číselníku zdrojů. Pod pojmem oblígo se ve výkazech zobrazí částka, která je blokována vystavením objednávky. Postupné proniknutí do jednotlivých sapovských oken jistě potvrdí, že SAP je rozsáhlý systém a umožňuje poskytnout spoustu doprovodných informací.

Datum spuštění se blíží. Období adventu tráví většina z nás, klíčových uživatelů, promýšlením sapovských postupů, u počítačů, v učebnách, pak teprve se vrací do svých kanceláří, kde čekají hromady dokladů, které musí být správně a včas zpracovány. Chtěla bych požádat všechny koncové uživatele o podporu, podněty a spolupráci, která jistě napomůže úspěšné implementaci SAP na naší škole.

Ing. Ludmila Kačerovská

Valné shromáždění Asociace univerzit třetího věku



Na VUT v Brně se 13. listopadu 2003 uskutečnilo jednání Valného shromáždění Asociace univerzit třetího věku České republiky (AU3V). Účastníky zasedání (přítomno bylo 27 zástupců členských subjektů) přivítal a jednání řídil Prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc., který je předsedou AU3V. Sídlem sekretariátu Asociace, která má v současnosti 44 členů, je VUT v Brně.

Na programu jednání byl kromě přednesení zprávy o aktivitách AU3V od posledního zasedání (21. 2. 2002) a zprávy o hospodaření také návrh aktualizace stanov Asociace a budoucnost jejího internetového Zpravodaje AU3V. Obě zprávy byly jednomyslně schváleny. Přítomní zástupci zvláště ocenili, že poprvé za dobu trvání U3V na českých univerzitách byly na vzdělávání seniorů přiděleny v rámci rozvojových projektů MŠMT finanční prostředky. Pro rok 2003 to byla částka cca devět milionů korun. Podle předsedy Asociace Prof. Vavřína bude předsednictvo AU3V žádat stejným způsobem o přidělení financí na vzdělávání seniorů i pro následující rok.

V obšírné diskusi se hovořilo o tom, kdo může být členem Asociace – zda pouze celé univerzity, nebo i jednotlivé fakulty a celoškolské útvary. Jak přistupovat k otázce členství nebylo jednoznačně rozhodnuto. Hovořilo se také o formě a termínech placení členských příspěvků (dva tisíce korun ročně) a o budoucnosti internetového Zpravodaje AU3V, s jehož současným využíváním není plná spokojenost. Členové AU3V proto byli vyzváni, aby dodali základní informace o současných probíhajících kur-



Do Brna přijeli i zástupci 27 členských subjektů AU3V.



Jednání Valného shromáždění AU3V řídil jeho předseda profesor Ing. Petr Vavřín, CSc.

zech Univerzit třetího věku na jejich školách (vítána bude verze s překladem do anglického jazyka) a aby ve Zpravodaji více prezentovali výstupy prací svých posluchačů. Valné shromáždění rovněž schválilo dílčí úpravu Stanov AU3V.

Asociace univerzit třetího věku je občanské sdružení institucí, které nabízejí a provozují vzdělávací aktivity na úrovni vysokoškolského vzdělávání, určené občanům České republiky v důchodovém věku. AU3V byla založena v r. 1993 z iniciativy několika dobrovolníků, kteří se na svých mateřských univerzitách vzděláváním seniorů zabývali a současně sledovali tuto problematiku v evropském i světovém kontextu. Vzdělávání seniorů patří mezi prestižní úkoly moderních univerzit a vyspělé státy i univerzity si to plně uvědomují. K hlavním úkolům AU3V patří zajistit institucionální podporu jejích aktivit v rámci rozpočtu MŠMT ČR, rozvíjet mezinárodní kontakty AU3V a podporovat a iniciovat aktivity českých vysokých škol v oblasti vzdělávání seniorů jako vysoce potřebnou a společensky prospěšnou činnost.

Připravil Igor Maukš,
foto Petr Vavřín

For Summary see page 30.

Výstava přinesla dva pohledy na architekturu Vídně



Výstavu Vídeň – architektura, údržba a obnova města mohli v listopadu zhlédnout zájemci v novém Prezentačním centru Fakulty stavební VUT v Brně. Jejím pořadatelem byly Město Vídeň, Statutární město Brno a VUT v Brně. Výstava představila výsledek projektu, který vychází z hlavních směrů moderní architektury, vedoucích k udržení a obnově hodnotového dědictví historických staveb. Expozice, ve které řada architektů prezentuje okolo sta objektů realizovaných v rakouské metropoli, vzbudila zaslouženou pozornost již ve více než padesáti amerických i evropských městech, kde již hostovala.

„Do Brna jsme přivezli vlastně dvě výstavy v jedné. Ta první se zabývá nakládáním s architektonickým dědictvím Vídně. Myslím, že pro Brno může být inspirací v přístupech, jak lze historické budovy i celé městské čtvrti přizpůsobit k využití pro současné potřeby. Druhá výstava představuje současnou moderní architekturu, která byla realizována ve Vídni po roce 1990,“ vysvětlil architekt Arnold Klotz, ředitel Odboru plánování a rozvoje vídeňského magistrátu.

Vedle řady trojrozměrných modelů byl o každém ze stovky prezentovaných objektů na panelu krátký, ale hutně koncipovaný text a barevná fotodokumentace. Návštěvníky určitě zaujal model středu Vídně, pozornost přitahovaly renovované objekty gasometrů. Válce plynojemů z roku 1889 ztratily po zavedení zemního plynu své původní určení. Architekti a stavaři je proto proměnili v atraktivní byty a nákupní střediska. V časové posloupnosti byly zachyceny renovace svatoštěpánského domu, obnova zámku Schönbrunn nebo renovace sálu Reduty v Hofburgu, který byl poškozen požárem. Velký zájem budila i lokalita Donau City, která by se měla stát druhým centrem Vídně.

Výstavu doplnily semináře a diskuse, na kterých vídeňští architekti a specialisté informovali české studenty, pedagogy i veřejnost o svých konkrétních postupech ochrany historické architektury. „Neplníme jen ochranná kritéria, ale musíme vyhovět i požadavkům rozvoje města. Někdy tak provádíme i větší zásahy, než by asi čeští památkáři připustili,“ uvedl Miloš Kruml z vídeňského magistrátu. „Město si dokázalo vytvořit takové nástroje, aby architekti tvořili podle jeho představ. A na co jsme nejvíce hrdí? Asi na revitalizaci třídy Gürtel a přetvoření nevyužitých gasometrů,“ dodal Arnold Klotz.

„Je jen málo míst, která i přes rozdílnou velikost a postavení



Objekty starých plynojemů přestavěli ve Vídni na atraktivní byty.

ve státě jsou si tak podobná jako Vídeň a Brno. Příčinou tolika shod a podobností – od stejné kuchyně přes mentalitu obyvatel až po vzhled města, jeho urbanistické uspořádání a architekturu – je společná historie. Nejblíže si byla obě města v 19. století. Tehdy vznikla velkolepá vídeňská Ringstrasse a jen o něco později v měřítku odpovídajícímu Brnu byla na místě zbořených hradeb i zde vybudována okružní třída. Řada významných architektů realizovala své stavby v obou městech. Brno, stejně jako Vídeň, zažilo bouřlivý industriální rozvoj spojený s budováním sítě železnic. Rozdílný vývoj nastal až po rozpadu rakousko-uherské monarchie.

Má-li Brno v regionu, jehož centrem je dnes Vídeň, hrát důstojnou roli, musíme vědět o strategii jejího rozvoje. A nejen vědět, ale vzít si z ní ponaučení. Ve Vídni vznikla spousta pozoruhodných architektonických děl. Ne ve všech městech se tak jako ve Vídni projevuje souvislost nových staveb s celkovou strategií rozvoje. Je radostné poznání, že se to daří a že vývoj města lze takto ovlivňovat. V tom vidím podtext výstavy Vídeň – architektura, údržba a obnova města,“ uvedl při vernisáži výstavy Jaroslav Josífek, dlouholetý hlavní architekt města Brna.

Igor Maukš, foto Michaela Dvořáková

SUMMARY:

Visitors to the new Presentation Centre at the BUT Faculty of Civil Engineering could see a new exhibition entitled Vienna – City Architecture, Maintenance and Renewal. Its co-organisers were the cities of Vienna and Brno, and Brno University of Technology.

Svět knihy Brno – premiéra knižního veletrhu

První knižní veletrh v Brně se pod názvem Svět knihy Brno uskutečnil od 14. do 16. listopadu na brněnském výstavišti. Veletrhu, pořádaného pod záštitou brněnského primátora, se zúčastnilo více než devadesát vystavovatelů. Jejich produkci si do pavilonu D přišlo prohlédnout sedm tisíc návštěvníků. I když knižní veletrh je především komerční záležitost, nelze ho redukovat pouze na počty prodaných knih.



Společný stánek brněnských univerzitních vydavatelů.

Součástí veletrhu bylo pět výstav, na padesát doprovodných pořadů (autogramiády, autorská čtení, prezentace knih, Knihupecká noc nebo vyhlášení výsledků soutěže Evropský fejeton) a účast mnoha vynikajících osobností české literatury (např. Ludvík Kundera, Antonín Přidal, Ivan Wernisch, Ota Filip, Ludvík Vaculík, Vladimír Just a další). S velkým zájmem se setkaly diskusní pořady Sítu, Katovna a Klub netopýr pořádané v literární čajovně Skleněná louka. Dá se tak říci, že Brno prožilo tři dny plné literatury.

Pořadatelé nabídli odborné veřejnosti mimo jiné i seminář o současném stavu, možnostech a výzvách pro vydavatele odborné a studijní literatury, kdy zvláštní pozornost byla věnována redigování odborných textů. Seminář Šance univerzitních vydavatelů v evropském knižním prostoru připravilo Brněnské centrum evropských studií (BCES) a nakladatelství VUTIUM. Příspěvek, který na semináři přednesl Ludvík Kundera, přinášíme s laskavým svolením spisovatele na závěr zpravodajství.

Nakladatelství VUTIUM připravilo společný stánek brněnských univerzitních vydavatelů (JAMU, MU, MLZU, VFU, VUT a VA) pod patronací BCES. Při společné mimořádné prezentaci novinek i během celého veletrhu budil největší zájem dotisk učebnice Fyzika (HALLIDAY, David – RESNICK, Robert – WALKER, Jearl – Překlad 5. vydání Fundamentals of Physics, Ext. John Wiley & Sons, Inc., 1997 s přihlédnutím k 6. vydání

z r. 2001) a vzpomínková kniha bývalého rektora brněnské techniky Prof. V. Veselého O mé cestě do Číny.

Připravil Igor Maukš

Hrstečka slov o redigování

Redigoval jsem noviny, velkou revue shrnující pod svou střechou všechna umění, literární měsíčník, divadelní rovněž, samizdatní řadu grafickobásnických almanachů, Kunštátské noviny, všelike antologie, výbory, soubory a sborníky, proto jsem byl asi vyzván, abych k tomuto oboru něco řekl. Nejsem si ale jist, jestli jsem kompetentní, skoro vše kolem vzniku knih se změnilo, sazba je byvší slovo, lámání a jiné úkony provádějí stroje, nová je frazeologie i tiskové chyby jsou jiné, nové, rozdíl je v tom, že se dříve daly věcně určit, vysvětlit, kdežto dnes je jich víc a jsou někdy čistě iracionální. Vyslechl jsem už tucetkrát vysvětlení, že i stroje mají své nezbadatelné choroby. Mám nejčerstvější kormutlivou zkušenost. Můj nový výbor poezie Františka Halase končí velkou testamentární básní *A co básník*. Na jejím konci přešel na poslední stránku nahoru osamělý verš rovnající se sloce, zní Závidím a oproti korektuře se v knize objevil vysazený ve verzálkách! Takže výbor končí zbrusu novou, zholder neznámou Halasovou básní a kdejaký studentík může napsat, že jsem rozpůlil slavnou báseň aktem svrchovaně svévolným. Nový titul Závidím přešel dokonce do obsahu. Jestli to dokážou stroje?

Ani redigovat se nedá postaru. Měl jsem kdysi osvědčivší se recept, jak vymámit příspěvek z mimořádně liknavého autora. Tehdy ještě chodily telegramy dokonce v noci. Stačilo podat jej tak mezi desátou a jedenáctou a autor byl drsně vyburcován po půlnoci a většinou ho to pohnulo k žádoucímu výkonu. Chápu, je to historka vskutku letitá – dnes, kdy ve dne v noci v kapsách a taškách vyzvánějí mobily, je akt vyzvánění u bytu zbaven překvapivé ořesnosti. Ale snad sám proces redigování se natolik nezměnil. Bez hlavy a kusu papíru to asi nejde. Pořád je rozdíl mezi redigováním populárního sešitku a všestranně vědecky obrněným svazkem. Pořád asi ještě platí, že nutno mít na paměti a ctít rozvržení, rozměr, celek.

Chceme-li článek na dva sloupce, nemůžeme vzít zavděk šest-



Spisovatel Ludvík Kundera při autogramiádě.

náctistránkovým rukopisem v naději, že se to „nějak porovná“. Krapet lstivosti někdy neuškodí. Od jednoho divadelního a výtvarného recenzenta, od něhož se čekaly maximálně dvě stránky na stroji ob řádku, jsme chtěli vždy stránku. On totiž postupně zmenšoval mezirádkové mezery, a tak jsme se tvářili, že to nepoznáváme. Tož to je anekdotka z anno dazumal. Ale snad ještě platí zásada, že při redigování sborníků se vyplatí požádat o příspěvek více autorů, než se jich do knihy posléze vejde. Málokdy se přihodí, že dojde k tematickému zdvojení. Jestli ano, tak slabší práce jistě neputuje do koše, nýbrž pod střechu jiné tiskoviny. Žadoucí je tedy šikovnost, neřku-li diplomacie. Za nešvar se doufám ještě stále považuje jazyková unifikace rozličných textů; je to úkaz poměrně častý. Vznikají tak texty zploštělé, s omezeným slovníkem a s otřepanou chabou frazeologií. S takovými spisy jsme se setkávali najmě v 50. a 70. letech. Zažil jsem kdysi šéfredaktora, jenž sice neuměl psát, ale specializoval se na připisování takzvaně budovatelských a vysoce stranických vět a větiček do reportáží a článků věcné a slušné úrovně. Zvláště měl spadeno na závěry, na pointy textů. Takže třikrát do týdne se na konci článků v novinách vysoko zvedal prapor. Prapor nadšení, vítězství, socialismu.

Choulostivá a málo vděčná práce začíná nad texty psanými osobitým, svérázným jazykem bohatým na pestré příklady, na neběžná rčení, na přerývky vyplněné historkou, příkladem, anekdotou. Jsou redigenti, kteří všechnu takzvanou „beletrii“ v odborných, natožpak vědeckých statích zásadně škrtnou. „Příliš lehký, příliš živý styl“, říkají. Jiní si netroufají a pouštějí se do vyjed-

návání s autory vyzbrojenými funkcemi a tituly. Výsledky bývají žalostné, kostrbaté, přinejlepším směšné.

Znám významného teatrologa, který po vydání každé knihy naříká a lamentuje, že mu redaktoři opět svými úpravami zničili text. On totiž patří mezi dnes u nás už velice vzácné mistry dlouhých vět. A ty většinou nejsou u redaktorů v oblíbě. Je jistě v tom punktu rozdíl mezi novinami, příručkou, průvodcem a vědeckým spisem. Ale dlouhá věta, která má hlavu a patu, logicky, ba rafinovaně staví a splétá věty, a to bez vyšinutí z vazby, by myslím neměla zahynout. Myslím si ostatně, že věda v samých holých větách už není věda.

Vždy znovu mě zaráží pasivní či přesněji líné redigování. Je nejnapadnější hlavně v novinách. Šestnáct stránek se zaplní snadno dostupnými dvou i dvouapůlstránkovými texty neutrálního ražení, úryvky z tlustých děl, reportážemi o cizině všeho druhu, vzdutými posudky hry, knihy, nějakou tou senzací, a na takzvanou drobnou práci skoro už nezbyvá místo. Uniká spousta aktualit, nepíše se o stovkách pozoruhodných knih, a zřetelně odumírá umění drobné zprávy, umění noticky. Jedinkrát v životě jsem redigoval slovník, slovník středního rozsahu. To je velická škola. Škola přesnosti, kázně, sevřenosti. Tím spíše člověka popudí rozvlácnost, zbytečná opakování, zdvojení, různost rozsahu hesel, tedy disproporce. Zdá se, že slovníky, na nichž pracují jak známo mnohohlavé týmy, se neobejdou bez jedné jednotlící hlavy. Já vím, tady slyším námitku, že o nutnou unifikaci se přece postarají stroje. Pochybuji.

Redigování je řemeslo. Předpokládá to tedy vyučit se, osvojit si um. Takže v ideálním případě můžeme třeba šeptnout: umělecké řemeslo. Dávat dohromady větší celky, porovnávat, montovat, vyhraňovat – to jsou činnosti trvale vzrušivé, neodpočinkové, ba dobrodružné. Takže snad nebudu dalek pravdy, řeknu-li, že redigování je vlastně vašeň. Oddávejte se jí, prosím, se vši soustředěností.

Ludvík Kundera

SUMMARY:

The first Book Fair in Brno entitled The Brno World of Books was held on the Brno fair grounds from 14th to 16th November. More than 90 exhibitors took part in the fair, which was held under the auspices of the Brno Mayor. Seven thousand visitors saw the books exhibited in Pavilion D.

K desátému výročí vzniku uspořádala Fakulta výtvarných umění výstavu

V Domě umění města Brna se za velkého zájmu veřejnosti v listopadu uskutečnila pod záštitou rektora Prof. RNDr. Ing. Jana Vrbky, DrSc., jubilejní retrospektivní výstava prací studentů a absolventů Fakulty výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně. Vedení FaVU se jejím uspořádáním rozhodlo připomenout desáté výročí založení vůbec první výtvarné vysoké školy na Moravě. V lednu 2004 bude mít výstava reprízu v Galerii V. Špály v Praze.



Na vernisáži jubilejní výstavy FaVU promluvil rektor VUT v Brně Jan Vrbka.

Výstavu doprovází reprezentativní sborník věnovaný FaVU. Publikace obsahuje text kurátorky výstavy Terezy Petiškové o nejmladší brněnské scéně 90. let spojené s existencí FaVU, slovo děkana, Prof. PhDr. Jana Sedláka, CSc., o desetileté historii fakulty a prezentaci patnácti ateliérů – Ateliér sochařství 1 (Doc. akad. soch. Michal Gabriel), Ateliér sochařství 2 (Doc. akad. soch. Jan Ambrůz), Ateliér malířství 1 (Doc. Petr Veselý), Ateliér malířství 2 (Doc. akad. mal. Martin Mainer), Ateliér malířství 3 (Doc. MgA. Petr Kvíčala), Ateliér kresby (prom. ped. Václav Stratil), Ateliér grafiky (akad. mal. Margita Titlová), Ateliér grafického designu (Mgr. Václav Houf), Ateliér papír a kniha (Doc. Dr. Jiří H. Kocman), Ateliér produktového designu (akad. soch. Zdeněk Zdařil), Ateliér tělového designu (Doc. Mgr. Jana Preková), Ateliér environment (akad. mal. Vladimír Merta), Ateliér video (Prof. akad. mal. Peter Rónai), Ateliér multimédia (Mgr. Richard Fajnor), Ateliér performance (Doc. akad. soch. Tomáš Ruller). Sborník obsahuje i heslář pedagogů, kteří na fakultě působí nebo působili, historii ateliérů a jejich personálního obsazení, informaci o současné struktuře vyučování na fakultě a seznamy dosavadních absolventů bakalářského a magisterského studia.

Snahy o založení výtvarné vysoké školy na Moravě se datují již od první poloviny 18. století, kdy s takovým návrhem přišel brněnský malíř a freskař Jan Jiří Etgens. O třicet let později zřídil ve vlastním domě na Jánské ulici privátní akademii (Hausakademie) sochař Ondřej Schweigel, nejvýznamnější představitel ro-

kového klasicismu té doby na Moravě. „Ve vůbec první umělecké škole na Moravě používal Schweigel k výuce nejen svou bohatou knihovnu a sbírku uměleckých děl, ale sepsal také studii o kresbě a především lexikon umělců a první pojednání o dějinách umění na Moravě, takže se stal s jistou nadsázkou moravským Vasarim. Všechny další pozdější pokusy o založení výtvarné akademie na Moravě byly až do začátku devadesátých let minulého století neúspěšné,“ uvedl děkan Jan Sedlák.

Fakulta výtvarných umění VUT v Brně byla slavnostně inaugurována (samotná výuka začala ovšem již dříve) 10. prosince 1993. K překvapivému začlenění fakulty k brněnské technice děkan Sedlák říká: „Uvažovalo se o Masarykově univerzitě a JAMU. Ve prospěch VUT rozhodlo několik okolností. Zárodek fakulty vznikl na Fakultě architektury, na níž, případně na starším stavebním odboru, působily už v minulosti významné osobnosti českých výtvarníků – počínaje Hanušem Schwaigrem a konče Vincencem Makovským. Na architektonické fakultě také technická sféra plynule přechází do oblasti umělecké tvorby. Začlenění výtvarné fakulty do svazku technické univerzity, i když ojedinělé, vychází také vstříc požadavku humanizace techniky a skutečnosti, že digitalizace poznamenává současné výtvarné umění stejně zásadně jako jiné obory umění a vědy.“

Spojení s brněnskou technikou se v průběhu let ukázalo jako velmi šťastné. FaVU prožila za uplynulé desetiletí bouřlivý roz-



Výstava představila práce studentů a absolventů Fakulty výtvarných umění.



4. Akademické shromáždění VUT v Brně



**Slavnostní předávání Zlatých medailí
Dagmar Glosové, Jiřímu Janovi a Evě Münsterové**

VUT v Brně v období před vstupem do Evropské unie



Kodaňský summit stanovil v polovině prosince loňského roku pevné datum vstupu České republiky do Evropské unie (EU). K rozšíření současné patnáctičlenné unie o deset nových členů dojde k 1. květnu 2004. Jistě, bude to pro naši zemi i vysoké školství významný okamžik, ale proces postupného sbližování se zeměmi současné EU probíhá již delší dobu, fakticky od sametové revoluce v roce 1989. V prvním období šlo o seznamování se se západoevropským vzdělávacím systémem, šlo rovněž o hledání partnerů a vytváření pevných sítí spolupracujících univerzit. Dokázali jsme plně využít evropských vzdělávacích programů, jako např. TEMPUS a LEONARDO, v rámci kterých vyjely za poznáním stovky našich lidí, ať již pedagogů či studentů. Recipročně jsme přijali kolegy ze zahraničí. Nyní jsme zapojení již jako plnohodnotní partneři v programu SOCRATES. Podobná situace je rovněž v oblasti vědeckovýzkumné spolupráce. Troufám si tvrdit, že jsme díky tomu dobře informováni o principech i stavu evropského vysokého školství, nyní jde o to s tímto vědomím i s uvážením hlubokých tradic a dobré úrovně českého školství zajistit jeho další rozvoj, tentokrát již v širším evropském kontextu.

Postupné sbližování školství evropských států má několik významných milníků, hovoříme o Lisabonské konvenci, Sorbonské deklaraci, Boloňské deklaraci, Pražském a Berlínském summitu. Každá z těchto schůzek analyzovala a fakticky potvrdila dosavadní průběh transformace a přinesla něco nového. Např. Lisabonská konvence přinesla požadavek vzájemné kompatibility a uznávání vysokoškolských diplomů evropských univerzit, v Boloňské deklaraci se hovoří o společném cíli –

tvorbě koherentního Evropského vzdělávacího prostoru do roku 2010. Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že ač doposud nejsme formálně členy EU, můžeme se již nyní podílet na tvorbě evropské vzdělávací politiky. VUT v Brně, podobně jako dalších sedmáct českých veřejných vysokých škol, je členem Evropské asociace univerzit (EUA), nejvyššího gremia evropských univerzit. Na konferencích EUA jsou připravovány zásadní materiály pro vrcholné schůzky ministrů školství evropských států. Pokud přicházíme se zdůvodněnými návrhy, potom jsou tyto přijaty do závěrečných doporučení. Bylo tomu např. i při definici charakteru bakalářského studia.

To bylo několik všeobecných poznámek k nedávné historii, podívejme se nyní na stav současný. Aktuální úroveň rozvoje evropského vysokého školství posuzoval v září t. r. Berlínský summit, který stanovil některé další důležité cíle pro následující období i metody k jejich dosažení. Zásadní role při tvorbě Evropského vzdělávacího prostoru (EPV) je přisuzována evropským vzdělávacím institucím zastoupeným v EUA, Evropské asociaci vyššího vzdělání (EURASHE), důležitou roli hraje spolupráce se studentskými organizacemi sdruženými v unii představitelů národních svazů studentů (ESIB). Byl oceněn dosavadní vývoj vedoucí ke kompatibilitě a transparentnosti vzdělávacích systémů v evropských státech a byly stanoveny priority pro příští dvouleté období.

Veliký důraz je kladen na zajištění *kvality vzdělávání*, a to na úrovni institucionální, národní i mezinárodní. Mají se vytvořit vzájemně sdílená kritéria a metodologie posuzování kvality institucí. V souladu s obecně přijímanou autonomií univerzit leží primární zodpovědnost na vlastní instituci. Na úrovni národní má Česká republika dle mého názoru výhodu v dobře etablované a zkušené akreditační komisi, jejíž role z hlediska posouzení základních předpokladů kvality studijních programů je nezastupitelná. Do roku 2005 má být vytvořena soustava evropských standardů v úzké spolupráci EUA, EURASHE a ESIB. Každá evropská univerzita má v průběhu dvou let zavést systém interního posuzování kvality, sestávající z vnitřní akreditace, externího posouzení, hodnocení kvality studenty, posouzení úrovně studia absolventy atd. Některé prvky tohoto systému již na VUT či na jednotlivých fakultách zavedeny jsou, bude však nutné vytvořit ucelený systém s nezbytným institucionálním zázemím. Je nutné ale přiznat, že v této oblasti nás ještě čeká hodně práce.

V oblasti *strukturovaného studia* bylo konstatováno, že na evropských univerzitách úspěšně probíhá implementace dvojstupňového, resp. třístupňového studia se studijními programy bakalářským, magisterským a doktorským. Ve vazbě na obsah a úroveň vzdělávání má být ve sledovaném období vypracován systém kompatibilních kvalifikací a vysokoškolských titulů.

Z hlediska profilu bakalářského a magisterského studia je akceptována variabilita obsahu související s potřebami studentů, požadavky trhu práce a s přihlédnutím k tradicím a možnostem vzdělávací instituce. Na VUT bude zřejmě převažovat široký profil bakalářského studia s dobrým a uceleným teoretickým základem a s nezbytnými praktickými zkušenostmi, umožňují přechod do širší nabídky magisterských studijních programů. Vzhledem k celkovému profilu VUT budou možné různé kombinace bakalářské a magisterské části, např. informaticko-ekonomická, výrobně technologicko-ekonomická atd. V současné době jsou již na všech našich fakultách akreditovány třístupňové navazující studijní programy, většinou jde o model 3-2-3. Celkově je možno říci, že jsme v implementaci třístupňového studia dál než většina evropských univerzit.

Další rozvoj *mobility studentů a učitelů* je základním předpokladem tvorby společného evropského vzdělávacího systému. Vzájemná výměna a pobyty navíc přispívají k odstraňování nejrozličnějších historických nacionálních předsudků. V zahraničí se často objevuje názor, že každý student by měl v cizině strávit alespoň jeden semestr. V našem dlouhodobém záměru do roku 2005 se objevuje požadavek, aby deset procent našich studentů absolvovalo jeden semestr v zahraničí, což je požadavek značně mírnější, ale jeho realizace nebude nejenom z důvodů ekonomických jednoduchá. Přitom jde o jednu z našich priorit. Pokud mluvíme o mobilitě, musí jít o proces oboustranně vyvážený, u nás často převažují výjezdy nad počty přijímaných zahraničních studentů. Většímu rozsahu výměn také brání mnohde nedostatečná jazyková vybava u studentů i učitelů. Zde je nutné i z ekonomického hlediska akceptovat univerzální význam angličtiny jako latiny moderní doby. Zásadním požadavkem se stává rozšíření nabídky studijních programů v jazyce anglickém, a to jak pro zahraniční studenty, tak i pro studenty naše. I z tohoto důvodu je důležité, aby všichni naši studenti znali v dostatečné míře anglický jazyk, v kterém je mj. publikováno zdaleka nejvíce vědeckých i odborných poznatků. Vedení VUT připravuje ve spolupráci s našimi třemi jazykovými katedrami na FAST, FSI a FEKT návrh reformy jazykového vzdělávání na naší škole, přičemž se uvažuje i o změně organizační struktury a vytvoření příslušného celoškolského ústavu.

Veliký důraz je kladen na zavádění *Evropského kreditového systému* (ECTS), který se stává základním parametrem charakterizujícím pracovní zátěž studenta i rozsah získaných znalostí, případně dovedností. Jeho důsledná implementace usnadňuje také mezinárodní mobilitu studentů. Na VUT v Brně byl systém ECTS zaveden jako na jedné z prvních vysokých škol v České republice, nyní je nutné tento systém posunout dál a plně využít jeho možností.

V souladu s Lisabonskou konvencí o *vzájemném uznávání vysokoškolských diplomů* je nutné se připravit na to, že od roku 2005 bude každý absolvent dostávat dodatek k diplomu, který blíže charakterizuje úroveň a obsah nabytého vzdělání. Tento dokument má značný význam i pro zaměstnavatele. Podnikneme patřičné kroky k realizaci tohoto požadavku na VUT.

V Evropě je všeobecně uznávána *partnerská role studentů* a jejich organizací ve všech etapách boloňského procesu. Jsem

rád, že se naši studenti tohoto procesu v rámci příslušných studentských sekcí na mezinárodním poli aktivně účastní.

Univerzity jsou rovněž vyzývány k tvorbě nových *studijních programů a kurzů s evropskou tematikou*. Jde o velice širokou oblast celospolečenského významu, a proto v této záležitosti úzce spolupracujeme v rámci Brněnského centra evropských studií (BCES) s dalšími brněnskými vysokými školami při přípravě a realizaci kurzů např. v oblasti právní, evropských norem, certifikací atd. Evropské vysoké školství by mělo hrát větší roli i z hlediska globálního a musí se stát atraktivní a otevřenou pro studenty z celého světa.

Vysokoškolské vzdělávání nemůže být omezeno pouze na prezenční formu, nabízenou zejména mladé populaci, ale musí jít o celoživotní proces v rámci *systému Celoživotního vzdělávání* s uznáváním předcházejících stupňů, a týká se to i seniorů. Zde si velkého uznání i na mezinárodním poli vydobyla naše U3V. Věřím, že v této velice široké oblasti prokáže naše CEVAPO aktivní roli.

V Berlínském komuniké je zatím nejvýraznějším způsobem vyjádřena *úzká vazba mezi Evropským vzdělávacím prostorem a Evropským výzkumným prostorem* jako dvou základních pilířů budování tzv. znalostní společnosti. Vysokoškolské vzdělávání, které probíhá v prostředí, kde se intenzivně pěstují věda a výzkum, nabývá jiné dimenze, zejména z pohledu rozvoje tvůrčích schopností studentů či doktorandů. Vysokoškolské instituce jsou vyzývány k rozšiřování mezinárodní spolupráce v doktorském studiu i při výchově mladých vědců pracujících na stejných či podobných výzkumných programech, což má přispívat k posílení konkurenční schopnosti evropské vědy a výzkumu v globálním pohledu. Univerzity jsou rovněž vyzývány k praktické aplikaci nových poznatků vedoucích k technologickému a následně k hospodářskému rozvoji společnosti. V této oblasti byl na VUT učiněn významný krok otevřením Technologického inkubátoru dne 16. 9. 2003, za přítomnosti evropského komisaře pro výzkum pana Philippa Busquina. Zde bych chtěl ocenit úzkou spolupráci s Jihomoravským inovačním centrem (JIC) v této perspektivní inovačních oblastí. Se vstupem do EU se na jedné straně rozšíří naše možnosti v oblasti vědy a výzkumu, na druhé straně se ale zvýší konkurence, což jsme již pocítili při našich aplikacích v 5. a 6. Rámcovém programu EU. Zde uspějí pouze ty projekty, které mají evropskou známku kvality, a naše postavení a pověst se bude měřit úspěšností na této úrovni.

Milé kolegyně, milí kolegové, vzácní hosté. Není možné v rámci tohoto slavnostního projevu provést podrobnou analýzu našich silných a slabých stránek ve vztahu k Boloňskému procesu tvorby Evropského prostoru vzdělávání a Evropského výzkumného prostoru. Nicméně v hrubých obrysech bylo naše současné postavení naznačeno. Je nutné napnout všechny síly pro odstranění oněch slabých míst, tak aby naše alma mater – Vysoké učení technické v Brně – mělo při vstupu do Evropské unie skutečně evropskou dimenzi.

Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc.,
rektor VUT v Brně

Laureáti Zlaté medaile VUT v Brně

Doc. Ing. arch. Dagmar Glosová, CSc.



*Vaše Magnificence vážený pane rektore,
Spectabiles, Honorabiles, studenti, přátelé.*

Mám upřímnou radost, že vedle pana profesora Jiřího Jana dnes budou odměněny dvě docentky – paní Eva Münsterová a paní Dagmar Glosová. Obou si velmi vážím, tiše je obdivuji a neskryvaně mám rád. A protože jsem z fakulty, na které již téměř třicet let působí paní Dagmar Glosová, je pro mne příjemným úkolem, abych Vám ji představil.

Rád se zmíním o její šestileté projekční praxi v brněnském Stavoprojektu, kde pracovala v ateliéru Viktora Rudiše. Zde se například významnou měrou podílela na projektu plaveckého bazénu na Lesné.

Spiše než k praktikujícím architektům však paní docentku radím k těm, kteří si za svůj životní úděl vyvolili vysokoškolskou kantořinu. Škole se věnuje a nebojím se říci, že se pro ni obětuje. Je obdivuhodné, že dokázala být prodělkankou pro studium všech tří porevolučních děkanů. Má dar být přirozenou autoritou – osobností, což jsou vlastnosti, které dobře uplatňuje jako vedoucí Ateliéru obytných staveb.

Často si kladu otázku, kde se v této drobné ženě bere tolik síly, která ji vede do další a další práce. S jí vlastní trpělivostí ve studentech rozvíjí talent a schopnost tvořit a nezapomíná je vést k samostatnému a kritickému myšlení. Současně v nich

zapaluje světélko lásky k oboru, jehož prostřednictvím budou zušlechťovat svět, poznávat sebe sama a snad i nacházet smysl svého života. Ocenění, kterého se jí dnes dostává, jí sluší a plným právem náleží.

Všem dnešním laureátům k jejich mimořádnému úspěchu gratuluji a přeji jim na půdě naší univerzity i v osobním životě mnoho úspěchů.

Doc. Ing. Josef Chybík, CSc., děkan FA VUT v Brně

O mé práci, o škole a o studentech

*Vaše Magnificence vážený pane rektore,
vážení členové akademické obce, milí hosté.*

Dovolte mi začít vyznáním.

V budově dnešní Fakulty architektury Vysokého učení technického v Brně na Poříčí jsem strávila víc než polovinu svého života. Nejdříve šest let jako studentka Fakulty stavební – oboru architektura, později bezmála třicet let jako učitelka.



Desítky let zde několikrát denně zápolím s těžkými vstupními vraty, na jejichž staré klíče jsou jistě tisíce otisků mých dlaní. S obdobným úsilím se snažím otevírat studentům cestu za poznáním, cestu k radosti z tvůrčí práce, k vzájemnému porozumění a porozumění věcem i jevům, které nás obklopují. Přitom žiji v naději, že otisky mého snažení někde přetrvávají, ač očí zůstávají skryty.

Často se mě někdo ptá, co to vlastně učím.

Je zřejmě snadné představit si, jak se učí matematika nebo tělocvik, ale architektura? Tedy učím studenty navrhovat stavby pro bydlení, učím je sledovat a rozumět životnímu stylu naší společnosti v kulturním a historickém kontextu, citlivě vnímat potřeby lidí a umět na ně svými projekty reagovat. Jejich návrhy by měly vynikat vysokou estetickou kvalitou, funkčností a profesionální znalostí konstrukčních zásad. Učím je také respektu k dílu předchozích generací i pokoře vůči celé naší kulturní krajině. Zároveň se snažím podepřít v nich jistotu sebevědomého vstupu jejich prvních intervencí do našeho životního prostředí. Studenti by měli být připraveni se stejnou odpovědností přistupovat k navrhování ekonomicky úsporných bytů pro sociálně slabé skupiny obyvatel jako k projektu vily pro výjimečného klienta.

Budu mluvit o studentech.

Jsem mezi nimi ráda, ráda je učím, jsem ráda, že mohu mezi nimi stárnout. Studenti jsou totiž pořád stejně mladí, zatímco mně nezadržitelně přibývá let. Náš vztah se v průběhu té dlouhé doby samozřejmě měnil. Začínala jsem téměř jako jejich vrstevník, měla jsem dojem, že klobouk a boty na vysokých podpatcích mi mohou přidat na autoritě. Ale brzy jsem poznala, že moje nadšení a zaujetí pro práci s nimi je daleko důležitější. Poněkud obtížnější byla etapa, kdy jsem byla ve věku jejich rodičů a musela si důvěru studentů získávat a překonávat jejich přirozenou opozici. Dnes to mám snazší, pomalu se stylizuji do role laskavé babičky.

Babičky totiž, na rozdíl od rodičů, mají na děti vždycky čas. Promiňte mi ty „děti“, jsem si velmi dobře vědoma, že jsou to dospělí lidé, a plně jejich suverenitu respektuji. Společnost se však jen pomalu vyrovnává s tím, že vysokoškolská studenti jsou občany plně zodpovědnými za svůj život a nesoucí díl naší spoluodpovědnosti. Stále se setkáváme s přežívající rakousko-uherskou urputností v názoru na mladou generaci. Přesto je už zcela samozřejmé, že studenti jsou zastoupeni v akademických institucích, zasedají v akademických senátech a jejich spoluúčast při rozhodování o věcech důležitých je vymezena zákonem. Byla jsem při tom, když se studenti vzbouřili, a měla jsem možnost velmi zblízka sledovat, jak hltavě se derou o svobodu, jak zaujatě zasahují do běhu věcí, jak vyžívají k větší samostatnosti a odpovědnosti.

Úzce jsem spolupracovala se třemi porevolučními děkany.

Snad bych si mohla dovolit promluvit o tomto desetiletém období, kdy jsem se jako proděkanka pro studium starala o studenty ještě jinak než jen jako jejich učitelka.

Prvním, i studenty voleným děkanem byl pan profesor Ing. arch. Ivan Ruller. Připomenu to období, kdy nás všechny překvapila spousta práce, kterou jsme nikdy nedělali a nebyli jsme na ni připraveni ani my, ani studenti. Ale všichni jsme strašně chtěli rychle změnit zaběhnutý řád věcí.

S lehkým úsměvem si vzpomínám, jak jsem propadala rok po revoluci depresi z toho, že ta práce není nikde vidět. Dnes už jsem mnohem trpělivější. Rozkročená moudrost, životní zakotvení a schopnost velkorysého nadhledu pana děkana Rullera přispěly k jistotě a stabilitě v porevolučních poměrech na



fakultě. Jeho persona se jen velmi nepatrně zachvívala nárazy svobodou opojených až rozdivočelých studentů.

Druhý děkan, pan docent, dnes už profesor Ing. arch. Alois Nový, CSc., přišel s jednoznačnou představou o uspořádání fakulty a průběhu studia.

Nadčasové formování strukturovaného studia architektury připravoval ještě v době, kdy děkanem nebyl. Nový pan děkan Nový představoval racionalitu, řád a jasná pravidla pro hru fair play. Sklidil první ovoce své práce – promoci historicky prvních bakalářů na naší univerzitě. A studenti – ti založili spolek „za školu veselejší“. Neměl bohužel dlouhého trvání.

Třetím „mým“ děkanem byl pan docent Ing. Josef Chybík, CSc.

Jeho práce ještě není u konce, a tak je předčasné ji hodnotit. Prošli jsme akreditací, výrazně se změnilo naše pracovní prostředí. Ta škola, kterou mám tak ráda, je krásnější než kdy dříve.

Pan děkan Chybík s laskavým pochopením pro studenty jim přitahuje otěže a usiluje o vyšší náročnost studia.

Zamýšlela jsem se také nad tím, jsou-li a v čem dnešní studenti jiní a co se naopak nezměnilo.

Stejná je míra jejich talentu. Bez ohledu na společenské zřízení a podmínky k práci je výrazně nadaných studentů stejný podíl a je to díl pořadí relativně stejně malý. Ani sebelépe připravené přijímací řízení nezabrání tomu, aby se do školy dostali lajdáci a studenti studia neschopní. Těch je každoročně také přibližně stejná, naštěstí nevelká část.

I ve vzorku vysokoškolské populace pracuje Gaussova křivka v každé době spolehlivě.

S těmi výrazně nadanými je prima práce, jde to lehce, až mám někdy pocit, že by to šlo i beze mě. S lajdáky je naopak těžké pořízení, zanechávají v nás nepříjemný pocit jakéhosi promarněného snažení. Vždycky je nejvíce těch studentů, u kterých se více či méně dotýkáme jejich osobností a lépe či hůře se nám daří navést je na cestu života. Protože – přiznejme si – naučit všechno je nemůžeme a snad se to po nás ani nechce.

Stejná je schopnost studentů propadnout nadšení a radosti z tvořivé práce.



Otevřely se nám nové cesty, jak právě výsledky této jejich tvorby využít pro blaho společnosti.

Spolupráce s veřejnými institucemi, zastupitelstvy obcí nebo občanskými iniciativami a s tím i možnost prezentace studentských prací na veřejnosti je oboustranně velmi prospěšná.

Stále stejně důvtipný je způsob studentské zábavy.

Mám teď na mysli třeba vítání prvňáků, tzv. Mařenu, neotřeले navazující na tradici proslulých studentských Beanií.

Možná že je jiný jejich životní postoj.

Zatímco dříve se studenti většinou pasivně nechali vést studiem a očekávali, že je někdo něco naučí a dovede ke zdárnému konci, stává se teď častěji, i když to stále ještě není pravidlem, že se studenti ve svém zájmu dožadují vyšší kvality vzdělání, volí si náročnější cesty studiem a sami vyhledávají přísnější pedagogu. Stojí tak o to být co nejlépe připraveni pro profesní praxi.

Zcela jistě jsou jiné podmínky studia a jiný je i způsob práce studentů.

Stejně jako do jiných oblastí našeho života i do architektonického navrhování vtrhly computery. Práce z rýsovacích prken se přenesla do počítačových učeben, ateliéry slouží ke konzultacím a průběžným kontrolám projektů. V nových počítačových učebnách pracují studenti v tichém soustředění vedle sebe, aniž by potřeboval jeden druhého. Přesto je ve vzduchu cítit jakousi spoluúčasť a ta atmosféra je zcela jiná, než jakou pamatuji já.

Jiné jsou také možnosti našich studentů.

Svět se nám otevřel. Studenti nejen cestují, ale mohou studovat na zahraničních univerzitách a plně toho využívají. Dnes už vidíme, že zkušenosti z těchto cest i studijních pobytů formují jejich osobnost a promítají se do jejich postojů i práce. Další nové šance je jistě čekají ve sjednocené Evropě.

Karel Čapek řekl: „Mladá generace má pocit, že s ní přichází lepší svět. Stará garda má pocit, že s ní ten lepší svět odchází.“ Já, ač jistě patřím k té druhé jmenované, si to tak zcela nemyslím. Svět se možná mění, ale dnešní mladá generace studentů není ani lepší, ani horší než ty předcházející, stejně tak jako nebudou výrazně jiné ty generace studentů, které už jistě učit nebudu.

Vážený pane rektore,

děkuji za cenu, kterou mi dnes udělujete. Je to pro mě velická pocta a ještě větší závazek. Má práce mi vždy byla a je potěšením. Snažím se žít i pracovat v souladu se svým svědomím. Takových je nás na naší alma mater určitě mnoho, a jsem-li oceněna zrovna já, myslím, že mohu nejen za sebe slíbit, že všemi svými silami se budeme dále snažit přispět k rozvoji našeho Vysokého učení technického.

Dagmar Glosová

Prof. Ing. Jiří Jan, CSc.

Návrh na udělení Zlaté medaile VUT v Brně Prof. Ing. Jiřímu Janovi, CSc.

Při hodnocení aktivních pracovníků Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií vystupuje zcela zřetelně do popředí Prof. Ing. Jiří Jan, CSc. Jeho dlouholeté pedagogické působení, rozsáhlá výzkumná a vědecká činnost, široká odezva odborné tuzemské i mezinárodní odborné veřejnosti a cílená publikační činnost jsou klíčovými pilíři tohoto mého návrhu.

Prof. Jan se narodil v roce 1941 v Brně. Po absolvování FE VUT v roce 1963 se velmi brzy habilitoval a následně na ČSAV získal postupně vědecký kvalifikační stupeň II. a brzy pak stupeň I.

Pro svoje nesporné pedagogické a vědecké kvality byl také jedním z prvních profesorů, kteří v roce 1991 převzali profesorský dekret z rukou prezidenta Havla. Od roku 1990 navíc úspěšně vede Ústav biomedicínského inženýrství naší fakulty.

Prof. Jan je významným akademickým pracovníkem naší fakulty a celého Vysokého učení technického v Brně. Byl pro-



děkanem pro vědu, výzkum a doktorské studium v klíčových letech 1990 až 1994. Připomeňme si, že v této oblasti je otcem a průkopníkem systému bodového hodnocení tvůrčí činnosti na fakultě, který se posléze v upravené podobě rozšířil na celé VUT a prakticky i na další technické vysoké školy v České republice.



Prof. Jan je významným reprezentantem VUT i ve výzkumné a vědecké činnosti. Od roku 1994 je členem EURASIP. Je zakladatelem a předsedou významné mezinárodní konference BIOSIGNAL, organizované od roku 1978. Významně však reprezentuje VUT také na národním fóru: je zakládajícím členem Inženýrské Akademie ČR – součásti CAETS (Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) od 1994, je členem Rady programu národních výzkumných center MŠMT ČR od roku 2000, členem oborové rady GA AV ČR od roku 2000 a dalších.

Úspěchy Prof. Jana v tvůrčí činnosti jasně dokladuje vedení dvanácti zahraničních a tuzemských grantových projektů TEMPUS COPERNICUS, KONTAKT, GAČR, MŠMT OK, MZd ČR, FRVŠ a dalších. Úspěšně vychoval pět studentů doktorského studia, tři další jsou v závěrečné fázi práce na disertaci.

Jeho publikační činnost je velmi rozsáhlá, zahrnuje přes sto položek v národních i mezinárodních publikacích.

Prof. Ing. Jiří Jan, CSc., je významným akademickým pracovníkem Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií Vysokého učení technického v Brně. Z výše uvedeného souhrnu je zřejmé, že je příkladným reprezentantem naší technické univerzity, který se také zasloužil o její rozvoj.

Zlatá medaile VUT bude uznáním jeho zásluh o rozvoj a prestiž naší technické univerzity v České republice i v zahraničí a také uznáním jeho významného působení na VUT v Brně.

Prof. Ing. Radimír Vrba, CSc.,
děkan FEKT VUT v Brně

Poděkování v souvislosti s udělením Zlaté medaile VUT v Brně

Vaše Magnificence, Spectabiles, dámy a pánové,
když jsem se asi před třemi týdny dozvěděl, že jsem byl nominován na Zlatou medaili VUT, nemálo mne to překvapilo; nic takového jsem neočekával. Cítím se velmi poctěn tímto vysokým oceněním a chtěl bych za ně srdečně poděkovat.

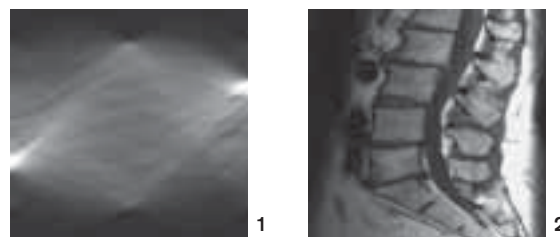
Poté, co mi pan rektor nabídl pro mé poděkování volný námět, uvažoval jsem, jaké téma by se k takové významné příle-

žitosti hodilo. Zdá se mi, že takovými dvěma tématy, o nichž se pokusím ukázat, že spolu souvisí, jsou:

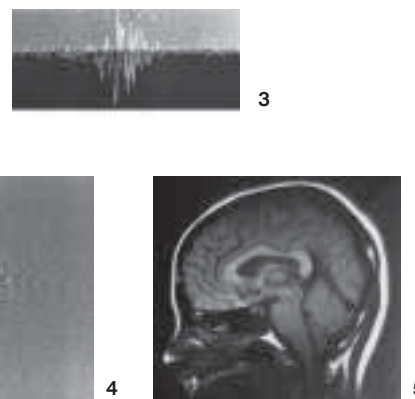
- Jsou vyučované teoretické poznatky k něčemu?
- Má být vysoká škola pouze profesní přípravou?

Jsou tedy vyučované teoretické poznatky k něčemu?

Dovolte, abych svou odpověď na prvou otázku uvedl citátem, pravím, že „nejpraktičtější věc je dobrá teorie“, a pokusil se tuto tezi dokumentovat na příkladu zpracování dat v medicínských obrazových systémech. Na obrázku 1 jsou obrazová data, jak je poskytuje rentgenový tomograf (CT systém). Zajisté mi dáte za pravdu, že z takového obrazu by diagnózu stanovil obtížně i zkušený radiolog. Jestliže ale přijde ke slovu teorie více-rozměrných signálů a související algoritmy jejich číslcového zpracování, je možno z těchto dat pomocí postupu označovaného jako rekonstrukce obrazu z projekcí získat obrázek 2, který je patrně srozumitelnější.



O nic snazší by asi nebylo hodnocení nezpracovaných dat z tomografu využívajícího nukleární magnetické rezonance, pokud bychom tato data založená na zdánlivě chaotických signálech (obrázek 3) neuspořádali ve Fourierově prostoru (obrázek 4) a konečně numericky netransformovali do přijatelnější podoby (obrázek 5).



Samotný výpočet nepředstavuje problém pro dnešní výpočetní techniku; problémem bylo, jak identifikovat a lokalizovat ony chaotické signály, jestliže zákony fyzikální optiky vylučují při užívaných frekvencích dosažení jakéhokoli rozlišení. Geniálním řešením byla Lauterburova myšlenka využití magnetických gradientů v základním poli tomografu, za niž ostatně před měsícem, po třiceti letech od objevu, obdržel Nobelovu cenu. Od této myšlenky ke konečné jednoduché formuli $S(t) \propto FT_{3D}\{M_{xy}(\mathbf{r}, t)\}(\mathbf{k}(t))$, konstatující, že měřený MR signál udává postupně hodnoty multidimensionální Fourierovy transformace, je dost dlouhá cesta, na níž se potkávají skoro

všechny základní pojmy zobecněné teorie signálu; od této formule pak vede dále ještě nesnadná cesta numerického řešení, bez něhož bychom svět zajímavé, ale stěží použitelné teorie patrně neopustili. Nechci unavovat nezábavným odvozováním, byť zrovna toto mám rád, neboť může být ukázkou, jak lze poměrně snadno vysvětlit dost komplikované souvislosti. V sousedním rámečku jsou droboučkým písmem, aby bylo možno je snadno pominout, uvedeny některé ze základních teoretických konceptů, bez nichž by patrně oblast medicínského zobrazování vypadala mnohem podobněji stavu před sto lety. Snad tedy tento příklad dokumentuje platnost oné teze o praktičnosti dobré teorie.

- Fourierova transformace 1D, 2D, 3D – vztahy originální a spektrální oblasti, kmitočty v čase a prostoru
- komplexní signály
- vlivy diskretizace 1D, 2D, 3D, (artefakty)
- DFT, 2D DFT, 3D DFT a FFT
- interpolace 1D, 2D, 3D dat
- filtrace 1D, 2D, kumulační metody
- rekonstrukce obrazu z projekcí, řezový teorém, FBP, algebraické metody
- zvýrazňování a analýza obrazu – transformace kontrastu, potlačení šumu, hranové reprezentace, segmentace
- vizualizace dat: prostorové a stereo zobrazení z 3D dat
- teorie numerických metod

Pro univerzitního učitele je pak příjemným zjištěním, že

- každá teorie je jednoduchá, jakmile ji pochopíme, a že
- co lze vůbec vysvětlit, dá se vysvětlit jednoduše.

Domnívám se, že v těchto bodech je shrnuto, v čem je živý univerzitní učitel těžko nahraditelný: jeho úkolem je myslím věci pochopit a toto *pochopení*, nikoli primárně fakta, přenášet na posluchače tak, aby výsledkem byl nadhled, nikoli pouhé znalosti. Tuto úlohu patrně i dokonalé multimediální prostředky mohou plnit jen stěží; v tom je jistá naděje pro nás učitele.

Nicméně, kriticky uvažující posluchač se zeptá: *Potřebuje ale inženýr v denní praxi tuto teorii?* Je mrzuté, že odpověď na tuto otázku zní velmi pravděpodobně záporně. Dnešní technické systémy jsou již natolik sofistikované, že nejen jejich využívání a provoz, ale i údržbu a v některých případech dokonce i návrh a konstrukci lze zvládnout bez porozumění jejich principům a související teorii; programové balíky, databáze a normy již většinu potřebných znalostí obsahují a stačí je jen umět využívat. Vlastně by tedy stačilo absolventa naučit tyto dovednosti a tím jej připravit pro trh práce. Tím se však dostáváme ke druhému tématu:

Má být vysoká škola pouze profesní přípravou?

Odpověď záleží zřejmě na typu vysoké školy; tento pojem dostal v moderní době široce rozvětvenou náplň. Hovoříme-li o *univerzitním* typu školy, včetně univerzit technických, obvykle tím máme na mysli instituci se širším a hlubším posláním. Snad by bylo možno charakteristické rysy formulovat takto:

- primárním smyslem výuky je vysvětlovat *koncepty, principy a souvislosti*,
- *porozumění do hloubky* a tím také *intelektuální uspokojení* ze studia,

- výsledkem studia je spíše *rozhled a adaptabilita* než úzká specializace,
- univerzitu vyznačuje *tvůrčí komunita* lidí, kteří vědecky pracují z vnitřního popudu; tato komunita poznamenává během studia významně i studenty,
- *výchova osobností*, zahrnující profesní, kulturní i společenské vzdělání a pěstující i vědomí širších souvislostí technického vývoje, zejména ekologických a sociologických.

Tím přicházíme k obecně *kulturnímu a společenskému poslání* vysoké školy. To zahrnuje především historicky vzniklé a stále platné *autonomní prostředí*, nezávislé na politice. Domnívám se, že moderní utilitární společnost velmi potřebuje ke svému zdravému vývoji tuto nezávislou, poměrně kritickou a snad i trochu nekonformní univerzitní komunitu, a jsem přesvědčen, že si může dovolit její existenci; ekonomicky i sociologicky.

Když se Vysoké učení technické v Brně deklarovalo v roce 1990 jako škola univerzitního typu, bylo zřejmé, že takové vymezení představuje ovšem také závazek. Je potěšující, že nezůstal nenaplněn: vznikla řada nových netradičních fakult, mezi nimi i tak ojedinělé (a osvěžující) v technickém světě, jako je Fakulta výtvarných umění. Vedle toho při VUT postupně vznikly instituce, které překračují rámec úzce účelový. Rád si uvědomuji, že VUT má třeba nakladatelství VUTIUM s řadou nejen technicky, ale i výtvarně perfektních publikací, z nichž některé humanitní náplní přesahují rámec technického světa, a že také VUT vybudovalo v novém Centru VUT budovu, jež je sama kulturním počinem v rámci města a která mimo to poskytuje prostor koncertům skutečné hudby a literárním pořadům, které přesahují do veřejnosti.



dům, které přesahují do veřejnosti.

V této souvislosti mi dovoďte odbočku, která se ode mne možná očekává: VUT si také jako jedna z mála technických vysokých škol pořídilo poctivé akustické varhany, jako nástroj obřadní, zvyšující důstojnost akademických setkání, ale i koncertní. Je to právě díky širšímu, kulturnímu hledisku, že počáteční malá důvěra v ekonomickou využitel-

nost nepřevládla; dnes už asi málokdo pochybuje, že šlo o počín kulturní s dlouhodobou dobrou působností v onom širším horizontu univerzity, jehož hodnotu lze těžko vyčíslit. Ale jeden „ekonomický“ argument zde přece je: čistě mechanické varhany, dílo krásného technického principu, budou patrně jedinou investicí do vybavení školy, která nebude za třicet let beznadějně zastaralá; varhany, budeme-li se o ně dobře starat, nás určitě několikanásobně přežijí s kvalitou v čase vzrůstající. Poslední dvojice obrázků, prezentující varhany v méně známé

podobě nikoli obřího, ale milého nástroje pro domácí muzicování, se snaží dokumentovat něco z oné nadčasovosti – dosud možná hrající nástroj z 16. století i malý positiv ze století nedávno minulého si dobře odpovídají.

V souvislosti se stavbou varhan v tomto sále jsem se blíže setkal s varhanáři a poznal, že své umělecké řemeslo neberou pouze jako zdroj obživy, ale jako poslání, které by neradi měnili být za aktivity výnosnější. Byl bych rád, kdyby si něco z tohoto přístupu odnášeli z technické univerzity i mí studenti.



Vážený pane rektore, dámy a pánové,

významná ocenění, jako je toto, se udílejí obvykle za mimořádné nasazení, spojené s překonáváním těžko zvládnutelných obtíží nebo dokonce s vážným nebezpečím; tedy za aktivity vyžadující velké sebezpřemáhání.

Takové zásluhy však nemám, práci na vysoké škole jsem si vybral a jsem rád, že ji mohu vykonávat; sebezapření tedy tato práce (odhlédnu-li od vyplňování výkazů) nevyžaduje. Měl jsem to štěstí, že jsem mohl po většinu profesního života působit v akademickém prostředí, a chci poděkovat několika vysokým školám, které mi k tomu daly a dávají příležitost, mezi nimi ovšem především svému mateřskému Vysokému učení.

Závěrem mi dovoluji, abych tedy s vědomím, že k ocenění, kterého se mi dnes dostává, přispěla také příznivá souhra zmíněných okolností, na nichž jsem se mnoho nezasloužil, ještě jednou za udělení Zlaté medaile VUT upřímně poděkoval.

Děkuji Vám za pozornost.

Jiří Jan

Doc. Ing. Eva Münsterová, CSc.



Návrh na udělení Zlaté medaile VUT v Brně Doc. Ing. Evě Münsterové, CSc.

Udělení Zlaté medaile VUT v Brně navrhuje FSI za celoživotní tvůrčí a pedagogickou činnost paní Doc. Ing. Evě Münsterové, CSc., za její dvaadvacetileté působení na této fakultě. Z mimořádných aktivit a zásluh je vhodné uvést zejména:

- *Kvalitní a úspěšné působení pedagogické*

Vyučuje a byla garantem komplexu předmětů v základním studiu strojínského inženýrství i ve specializovaném studiu vědního oboru materiálové inženýrství. Zde se věnuje hlavně teorii fázové rovnováhy a fázových transformací – přednáškami v magisterském studiu i skupinovou a individuální

výukou v doktorském studiu na FSI v Brně, na Přírodovědecké fakultě MU v Brně, na Ústavu fyziky materiálů AV ČR v Brně. Přednáší v kurzech celoživotního vzdělávání.

S velkou péčí se věnuje všem svým studentům. Využívá svých odborných znalostí, poctivě promyšlených pedagogických přístupů k výuce a především svých vynikajících lidských vlastností a dlouholetých zkušeností v práci se studenty.

- *Tvůrčí činnost*

Ve svých počátečních vědeckých činnostech zejména řešila úkoly zaměřené na slévarenské materiály a technologie ve výzkumu i ve spolupráci s praxí. V letech 1968 až 1993 patřila na FSI mezi přední členy mezinárodně uznávaného výzkumného týmu zaměřeného na vývoj a aplikaci vysokopevné tvárné litiny (ADI). Při této činnosti se orientovala hlavně teoretickým a interdisciplinárním směrem – iniciovala a dlouhodobě rozvíjela spolupráci mezi obory materiálového inženýrství a matematického inženýrství. V letech 1993 až 1998 byla vedoucí výzkumného týmu při navrhování a řešení národních grantových projektů, zaměřených na získávání materiálových charakteristik a na jejich matematické modelování, na vytvoření databáze primárních dat získaných předcházejícím výzkumem a na vytvoření expertního databázového systému MExpert. Práce vědecko-výzkumného charakteru, jejichž je autorkou nebo spoluautorkou, byly citovány v zahraničních časopisech a ve sbornících zahraničních konferencí.

- *Činnost v celoškolských, fakultních a republikových orgánech*
Od roku 1992 se velmi aktivně zapojila do práce v samosprávných orgánech a v reprezentaci vysokých škol. Dlou-

hodobě byla a je členkou Akademického senátu FSI VUT a Akademického senátu VUT v Brně, v některých funkčních obdobích byla místopředsdkyní těchto grémií. Zabývá se hlavně otázkami vysokoškolské legislativy a možnostmi uplatnění studentů v hlavních činnostech vysokých škol. Od roku 1997 je volenou reprezentantkou VUT v Radě vysokých škol, kde je od roku 2000 jedním ze tří místopředsdů. V této funkci zaměřuje svou aktivitu hlavně na vnější činnost RVŠ v národním i mezinárodním měřítku, na zabezpečování kvality vysokých škol a na spolupráci s vysokoškolskými studenty. Systematicky se angažuje v uplatňování podnětů boloňsko-pražsko-berlínského procesu při budování evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a vědy. Za tím účelem spoluorganizuje semináře a konference národního charakteru, aktivně se zúčastňuje i mnoha mezinárodních akcí (např. OECD / Institutional Management in Higher Education, CHEPS / Centre for Higher Education Policy Studies, EAIR / The European Higher Education Society – jejíž je členkou).

Z uvedeného výčtu činností je patrné, že Doc. Ing. Eva Münsterová, CSc., přispívá svou dlouholetou prací v oblasti pedagogiky a tvůrčích činnostech i v samosprávných orgánech k rozvoji a prestiži FSI VUT v Brně a VUT v Brně. Podílí se také na rozvoji vysokého školství České republiky. Z jejího celoživotního díla a postojů vyzařuje neutuchající životní energie, zásadovost a odpovědnost, stálý zájem o materiálové vědy i obecné dění a lidský přístup ke spolupracovníkům a studentům.

Doc. Ing. Eva Münsterová, CSc., se svými znalostmi a obětavou prací řadí mezi osobnosti vysokoškolského života v ČR. Toto postavení doplňují její charakterové vlastnosti a moudrost, pro které si jí všichni její kolegové váží.

Prof. Ing. Josef Vačkář, CSc.,
děkan FSI VUT v Brně

Vysoké školství – rysy a procesy

*Vaše Magnificence, Spectabiles,
Honorabiles, dámy a pánové,*

první obrázek ukazuje, že tématem mého sdělení bude vysoké školství, jeho staré a nové rysy a procesy, které v něm probíhají v souladu s vývojem a stavem společnosti.

Druhý obrázek, který může být podkladem k hlubokým úvahám, znázorňuje schéma vysokých škol a fakult. Od středověku (kdy byly zakládány první proslulé evropské univerzity) až dodnes jsou vysoké školy a jejich fakulty především místem, kde se setkávají učitelé a studenti ke společné práci při učení a bádání.

Moderní univerzita se nadto vyznačuje rozmanitostí, šíří i dosahem svých hlavních činností. Musí také dbát na své okolí a na spolupráci s ním, neboť je součástí a nejvyšším článkem terciární soustavy vzdělávání, pracuje ve prospěch společnosti

a uživatelů svých služeb, je v interakci s městem, regionem, státem, Evropou a celým světem.

Vlivem těchto okolností se vysoké školy postupně vyvinuly ve složité národně i mezinárodně působící instituce pedagogicko-vědecko-podnikatelského charakteru. Pro svou úspěšnou činnost vyžadují dobré řízení (které v našich podmínkách sestává z akademického managementu a akademické samosprávy), dále rozsáhlé a kvalitní podpůrné činnosti i moderní infrastrukturu.

VUT v Brně a jeho fakulty jsou okolím vnímány jako dobře řízená škola s vyváženými činnostmi a vztahy, kombinující ohled na tradici a kontinuitu s dynamickým rozvojem, s novými snahami a cíli. Toto povědomí o VUT je třeba opatřovat, rozvíjet dosažené úspěchy a snažit se o neustálý pokrok a zlepšování.

Na třetím obrázku vidíme systém vysokého školství v České republice. Vyvinul se v průběhu devadesátých let minulého století, odráží zkušenosti mezinárodní i naše vlastní z dřívější éry. Je zakotven v zákoně o vysokých školách č. 111/1998 Sb. a v dalších návazných zákonech, předpisech a dokumentech, uvádějících okruh působnosti, práv a povinností jeho jednotlivých článků i vazby mezi nimi.

V čele systému vysokého školství, zahrnujícího 24 veřejných, 4 státní a 25 soukromých vysokých škol, stojí Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) s oddělením pro vědu a vysoké školství. V jeho blízkosti se nachází nezávislá Akreditační komise (AK) a výzkumné instituce, z nichž nejvýznamnější pro naši práci je Centrum pro studium vysokého školství (CSVŠ), příp. Ústav pro informace ve vzdělávání (ÚIV).

Zájmy vysokých škol hájí jejich zákonné reprezentace, tj. Česká konference rektorů (ČKR), složená z vrcholných volebních představitelů vysokých škol, a Rada vysokých škol (RVŠ), sestávající z členů akademických obcí vysokých škol delegovaných jejich akademickými senáty. Obě reprezentace se starají o strategický rozvoj vysokého školství a vyjadřují se k závažným návrhům a záměrům, které předkládá MŠMT.

Od České konference rektorů se odvíjí a k jednotlivým vysokým školám směřuje linie akademického managementu, Rada vysokých škol je nejvyšším samosprávným orgánem ve vysokém školství a linie od ní směřuje k akademickým senátům škol a fakult.

V systému našeho vysokého školství jsou obsaženy akademické hodnoty a akademická svoboda, principy demokracie, samosprávy, autonomie a rovnoprávného partnerství mezi studenty a akademickými pracovníky. Mezi jeho hlavní rysy patří spolupráce, dialog a vzájemné ovlivňování ve vertikálním i horizontálním směru; dále dynamika procesů (vznik terciární soustavy vzdělávání, reforma vysokého školství) a rozvoj řídicích mechanismů (dlouhodobé záměry, transformační a rozvojové programy, výzkumné záměry).

Okolím, které musí vysoké školství respektovat, je společnost a stát, jejich orgány a organizace i mezinárodní sféra.

Členové akademické obce VUT se vhodně uplatňují na významných místech s celostátní působností. Proto je naše škola

vnímána jako pozitivní článek českého vysokého školství, jako spolehlivý a přínosný partner ve spolupráci s nadřízenými orgány i ostatními vysokými školami. Oceňován je např. vznik Brněnského centra evropských studií, které zahrnuje všechny vysoké školy v našem městě, jakož i fakt, že brněnské vysoké školy rozvíjejí účinnou spolupráci a dovedou se vzájemně dohodnout na společném názoru a postupu. Toto je třeba chránit jako vzácnou devizu.

Čtvrtým schématem se od vysokých škol v České republice přesouváme na pole mezinárodní – k budování evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, k tzv. boloňskému procesu, který nabývá na rozsahu a síle. Byl zahájen v Boloni roku 1999 politickou deklarací ministrů zodpovědných v jednotlivých signatářských zemích za vysoké školství. Pokrokem pražského summitu v roce 2001 bylo dobrovolné začlenění vysokých škol do boloňského procesu a přijetí studentů jako rovnoprávných členů akademických obcí. Konference v Berlíně roku 2003 přinesla nejen prohloubení a rozšíření starých, ale i nové úkoly, z nichž nejzávažnějším je budování společného evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a vědy, s očekávaným synergickým efektem v obou oblastech.

České vysoké školství je do boloňského procesu ochotně přijímáno a včleňováno do všech jeho sfér. Je to zásluhou ministerstva školství a jemu blízkých institucí, jejichž specialisté – odborně a jazykově vysoce erudovaní pracovníci – se aktivně podílejí na relevantních mezinárodních jednáních. Velmi přínosné je také začlenění ČKR do Evropské asociace univerzit (EUA) a účast na jejích akcích, jakož i bilaterální a multilaterální spolupráce rektorů našich vysokých škol s jejich zahraničními kolegy. MŠMT a ČKR pravidelně přizývají k mezinárodní spolupráci i Radu vysokých škol. Výrazem ocenění našeho vysokého školství a jeho rozvoje je např. fakt, že druhé vrcholné jednání boloňského procesu se uskutečnilo v Praze; není také náhodou, že pracovníci našich vysokých škol (včetně zástupců VUT) měli možnost se velmi aktivně a úspěšně zapojit do přípravy dokumentů pro berlínskou konferenci a jiná mezinárodní jednání. K uznání a respektu v zahraničí přispívají nezanedbatelně i naše jednotlivé vysoké školy, jejichž akademičtí pracovníci a studenti se dobře uplatňují v rámci mezinárodní studijní i vědecké mobility. Vítaným přínosem pro zahraniční zaměstnavatele bývají také absolventi českých univerzit. Nicméně splnění mnoha závažných úkolů na vysoké školy, včetně VUT, ještě čeká.

Pátý obrázek znázorňuje povinnosti jednotlivých akademických pracovníků našich vysokých škol. V určitém vhodném, možná i časově proměnlivém poměru musí akademičtí pracovníci dělit svou pozornost mezi vzdělávání, tvůrčí činnosti a péči o celek, jejímž cílem na všech úrovních je zachování zdravé a prosperující instituce. Třetí z uvedených oblastí se vyznačuje určitou zvláštností: nikdo totiž nemůže sám zcela rozhodnout o místě a míře své působnosti v ní. Mají-li být zachovány principy demokracie, musí v tomto ohledu každý respektovat vůli těch, kteří ho k určité činnosti ve prospěch celku vyberou, zvolí. Stane-li se tak, je jeho povinností ujmout



se úkolu, i když téměř vždy znamená tvrdou a odpovědnou práci, dokonce i určitou oběť.

Já sama jsem byla z rozhodnutí členů akademické obce FSI VUT opakovaně pověřována účastí v orgánech samosprávného řízení fakulty i školy. Volení zástupci akademických obcí ostatních fakult mne pak vyslali jako představitele VUT do RVŠ, kde v současné době působím jako jeden z jejích místopředsedů a mám na starosti především problematiku kvality vysokých škol. V tom spočívá má služba domovské fakultě a škole i vysokému školství, k níž jsem se slibem zavázala.

Šestým obrázkem pokračuji a budu uzavírat v osobním tónu. Snažila jsem se ukázat, že k dosažení společného cíle je nutno spojit rozličnou práci a úsilí. Ani já nemohu svou činnost vykonávat osamoceně. Spolupracuji s mnoha institucemi, které jsou však pro mne představovány určitými lidmi.

Dnes se mně dostalo významného ocenění, děkuji za ně. Myslím však, že nenáleží jen mně – podílejí se na něm všichni, kteří na různých místech přispěli k výsledkům mé práce podporou, podněty, pomocí, spoluprací a porozuměním.

Dovolte, abych na prvním místě jmenovala pana rektora a pana děkana Fakulty strojního inženýrství, kteří umožňují mou práci a dodávají mně odvalu jednat; dále pak ostatní členy vedení školy a fakulty, kteří přijímají mou činnost s pochopením; členy akademických senátů fakulty a školy i členy Rady vysokých škol, s nimiž mne vede společná cesta snažení; studenty, kteří jsou stálou inspirací mnoha mých činností; spolupracovníky na různých místech a úrovních, z nichž nejbližší jsou i mými osobními přáteli; v neposlední řadě pak členy mé rodiny, kteří jsou pro mne vždy hlavním důvodem mého snažení.

Děkuji za pozornost.

Eva Münsterová

Přílohu připravil Igor Maukš, foto Michaela Dvořáková

Schémata k přednášce Doc. Ing. Evy Münsterové, CSc.



1



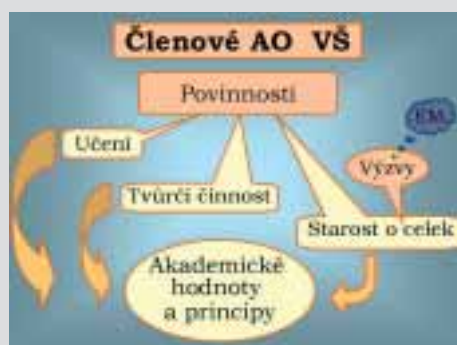
2



3



4



5



6





Po celou dobu trvání byl o výstavu FaVU v Domě umění enormní zájem.

voj. Rozrostla se nejen počtem studentů, ale i šíří nabízených oborů, z nichž některé lze navíc studovat pouze v Brně. Potvrzuje to i obrovský zájem o studium, kdy se na školu dostane jen přibližně každý patnáctý uchazeč.

„V oblasti vizuální kultury zaujalo v posledních letech město Brno svébytné místo. Založení Fakulty výtvarných umění v roce 1993 má pro tuto skutečnost zásadní význam. Od 60. let konceptualismem a minimalismem zaujatý prostor se nám před očima změnil v plurální aktuální scénu. Škola s různorodou skladbou ateliérů poskytovala a poskytuje zázemí nejen pro vznik vizuální a výtvarné kultury, ale také pro její kontinuální rozvoj a setrvání v místě,“ je přesvědčena kurátorka Tereza Petišková.

Výstava v Domě umění byla koncipována jako sonda do nejmladší brněnské tvorby 90. let, která souvisí s výukou na FaVU. Zaměřila se na prezentaci mladých autorů, kteří na fakultě studují nebo ji absolvovali a kteří se projevují jako samostatné umělecké osobnosti. „Nejde tedy o ilustraci charakteru práce jednotlivých ateliérů a jejich vedoucích, i když i to byla jedna z možností, jak takovou výstavu pojmout, ale poskytuje prostor k ukázce výjimečných uměleckých výkonů mladých umělců, přičemž nezdůrazňuje pedagogické zázemí při utváření děl. Výběru artefaktů pro instalaci předcházelo studium desetileté historie fakulty a ideových proměn jednotlivých ateliérů. Přesto nebylo možné výstavu pojmout jako důslednou zprávu o tomto ději. Starší zajímavá díla absolventů školy nejsou totiž často k dispozici. Výsta-

va tedy ukázala zejména práce mladých umělců z posledních tří až pěti let. Široká škála žánrů a přístupů k tvorbě, zastoupená na fakultě, a tedy i výstavě, připomíná plurální charakter umělecké scény vůbec. Výstava 10 let FaVU je koncipována jako další příspěvek do diskuse o současné vizuální a výtvarné tvorbě a poměrně rozsáhlou ukázkou dosud neprezentovaných aktuálních děl může doplnit a rozšířit povědomí o jejím charakteru,“ vysvětlila kurátorka Petišková.

O výstavu 10 let FaVU byl podle ředitele Domu umění v Brně Radka Horáčka po celou dobu trvání enormní zájem. Potvrdilo to i téměř sedm stovek lidí na vernisáži, což je rekord této výstavní síně. „I ve všedních dnech přicházelo o čtyřicet procent návštěvníků více než obvykle,“ dodal Horáček.

Připravil Igor Maukš,
foto Michaela Dvořáková



Výběr děl pro výstavu nebyl podle kurátorky Terezy Petiškové nijak snadný.

SUMMARY:

Attended by many visitors, under the auspices of BUT Rector Prof. RNDr. Jan Vrbka, DrSc., a jubilee retrospective exhibition of works by students of and graduates from the BUT Faculty of Fine Arts was held in the Brno House of Arts. By organising this exhibition, the Faculty management wanted to draw the public attention to an anniversary of the first artistic school ever being established in Moravia. In January 2004, the exhibition will be reinstalled in the Gallery of V. Špála in Prague.

Česká hlava 2003 – jedna z cen putuje na VUT v Brně

Na slavnostním galavečeru, který v sobotu 22. listopadu přenášela Česká televize, byly předány již podruhé ceny projektu Česká hlava, který má přispět k podpoře a zvýšení společenské prestiže naší vědecké, technické a odborné inteligence. Jedno z ocenění soutěže pro české vědce, techniky a manažery, jejímž cílem je vytvořit národní obdobu Nobelovy ceny, získal i absolvent a v současnosti student doktorandského studijního programu Fakulty podnikatelské VUT v Brně Ing. Ladislav Sekerka.

Uzrodu projektu byla myšlenka, že Češi si málo váží těch, kteří pro ně něco udělali. „Máme ceny pro umělce, modelky, Miss čehokoli, ale nemáme žádnou prestižní národní cenu pro vědce a techniky, tedy pro ty, na nichž do značné míry závisí budoucí prosperita země,“ řekl prezident organizačního výboru spisovatel Arnošt Lustig. Mezi řadou významných osobností, které projekt podpořily, je i rektor VUT v Brně profesor RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc.

Na cenu Česká hlava pro nejlepší vědce, techniky, studenty vysokých a středních škol bylo v letošním roce nominováno osmdesát projektů a osobností. Odborná porota, která je složena ze zástupců Akademie věd ČR, vysokých škol a dalších odborníků, rozdělila mezi vítěze téměř milion korun.

Ceny Česká hlava 2003:

Národní cena Česká hlava 2003 – za celoživotní dílo (dotace 300 tisíc Kč)

Za celoživotní dílo ji obdržel profesor RNDr. Zdeněk Herman, DrSc., z Ústavu fyzikální chemie Josefa Heyrovského AV ČR. Světově proslulý český fyzik se svými pracemi výrazným způsobem zasadil o pochopení základních zákonitostí chemických reakcí, které řídí průběh vzniku prvních hvězd a planet. Profesor Herman je jedním z nejcitovanějších českých vědců v zahraničí.

Cena Invence – za objev či jiný počin uskutečněný v posledních letech (dotace 200 tisíc Kč)

Prof. Ing. Michael Valášek, DrSc., z Ústavu mechaniky ČVUT v Praze a Ing. František Petrů, konstruktér z Kovosvitu Sezimovo Ústí, vyvinuli první obráběcí stroj na světě založený na paralelní hybridní kinematice a tím posunuli technologii obrábění desítky let kupředu. Koncept stroje byl přihlášen jako český patent a byl vystaven na mezinárodní výstavě v Miláně.

Cena Unipetrol, a. s., Patria – pro osobnost působící v zahraničí (dotace 100 tisíc Kč)

Profesor Jan Švejnar z univerzity v Michiganu, který výrazně přispěl k teorii problematiky ekonomické transformace v zemích střední a východní Evropy.



Ing. Ladislav Sekerka přebírá Cenu Gaudeamus Applan Group 2003.

Cena Transgas, a. s., Industrie – za nejvýraznější inovaci výrokovou nebo technologickou (firmy finanční ocenění nedostávají)

Společnost UJP Praha, a. s., za vývoj materiálů, výpočetních technik a monitorovacích metod při sledování životnosti energetických a chemických zařízení. Výsledků se nyní využívá tam, kde může výroba ohrožovat životní prostředí či bezpečnost práce. Práce kolektivu pod vedením Jiřího Kudrmana pomohla zvýšit bezpečnost takových provozů.

Cena Doctorandus – studentovi doktorského programu (dotace 75 tisíc Kč)

Mgr. Jaromír Fiurášek, Ph.D., z Univerzity Palackého v Olomouci se zaměřuje na aktuální problémy v teorii kvantové informace, což je nový vědní obor, který lze využít například k sestrojení počítačů, jež budou schopny řešit problémy mnohem rychleji než stroje současné.

Cena Gaudeamus Applan Group 2003 – studentovi magisterského nebo bakalářského studia (dotace 75 tisíc Kč)

Ing. Ladislav Sekerka z Fakulty podnikatelské VUT v Brně vytvořil průkopnickou práci v oblasti financování projektů veřejného zájmu, které snižují nároky na veřejné rozpočty. Teoreticky i prakticky navrhl, jak financovat stavby významné pro veřejnost, jako např. infrastrukturu, čističky odpadních vod nebo vzdělávací instituce.



Cena Naděje společnosti Skanska CZ, a. s. – studentovi střední školy (dotace 30 tisíc Kč)

Jiří Hron z Gymnázia Christiana Dopplera se věnuje fyzice a matematice. Jeho práce vznikají ve spolupráci s Fyzikálním ústavem AV ČR. Byl spoluautorem článku o vlastnostech elementárních částic.

Cena Média Hospodářských novin a Českého rozhlasu – za popularizaci vědy a techniky (dotace 50 tisíc Kč)

Ing. Šárka Speváková za publicistickou činnost v České televizi.

Laureáta ceny Ing. Ladislava Sekerku požádala redakce Události na VUT v Brně o krátký rozhovor.

U: Můžete našim čtenářům vysvětlit v krátkosti podstatu své práce?

Ve své práci jsem se věnoval oblasti, která nepatří mezi běžné formy financování a její příležitosti se začínají teprve objevovat. Snažil jsem se zmapovat, zanalyzovat a navrhnout oblast spolupráce soukromého a veřejného sektoru, tzv. Public Private Partnership, což by měl být jeden ze standardních nástrojů při zajišťování veřejných služeb a infrastruktury. Jedná se o sblížení zájmů privátního a veřejného sektoru. Myšlenka vychází z přesvědčení, že tato metoda přispěje jak k zajištění kvalitnějších služeb, tak k efektivnějšímu využívání veřejných prostředků.

U: Kde by se konkrétně dala myšlenka partnerství veřejného a soukromého sektoru využít?

V zahraničí je spolupráce partnerství veřejného a soukromého sektoru běžně využívána v oblasti infrastruktury, utilit, vzdělávacích institucí, ale i třeba věznic a úřadů veřejné správy. Konkrétními příklady by mohly být dálnice v Portugalsku, školy v Austrálii, věznice ve Velké Británii nebo vládní úřady na Novém Zélandě. Tyto projekty založené na partnerství by mohly být použity a úspěšně realizovány i v českém prostředí.

U: Máte již nějaké nabídky, ať již od státních orgánů nebo soukromých subjektů, které by směřovaly k realizaci vašeho nápadu?

Myšlenka spolupráce veřejného a soukromého sektoru předběhla dobu a v České republice zatím není dostatečně připraveno

právní prostředí. Z tohoto pohledu je potřeba změnit legislativu v oblasti zadávání veřejných zakázek, udělování koncesí, výběru poplatků nebo majetku státu. Spolupráce veřejného a soukromého sektoru představuje součást finanční architektury při čerpání kohezních a strukturálních fondů Evropské unie. Subjekty se tedy teprve učí, jak realizovat projekty založené na této myšlence, a tuto oblast bedlivě sledují.

U: Překvapilo vás udělení ceny? Přece jenom se váš projekt týká ekonomiky, nikoliv techniky.

Projekt Česká hlava si klade především za úkol podpořit vědu, techniku, ale i vývoj a poznání. Kategorie Gaudeamus je pouze jednou z osmi kategorií a tato cena se uděluje za odbornou nebo vědeckou činnost studentu bakalářského nebo magisterského studia. Rozhodnutí poroty mě překvapilo a je důkazem, že i v této oblasti je možné se snažit o jiný přístup a nový pohled na věc, ačkoliv s tím okolí nemusí vždy souhlasit.

U: Můžete prozradit, na čem pracujete nyní a čím byste se chtěl zabývat v budoucnosti?

V současné době působím ve společnosti A.S.A., která patří k předním subjektům v oblasti odpadového hospodářství. Pozice, na které působím, mi umožňuje dále se rozvíjet a proniknout do nových oblastí. Uplatňuji zde nejen znalost cizích jazyků, ale i teoretické a praktické znalosti, které jsem nabyl během studia na fakultě.

U: Co vám dalo studium na Fakultě podnikatelské VUT v Brně?

Díky Fakultě podnikatelské jsem získal jak teoretické znalosti, tak praktické zkušenosti. Strávil jsem jeden semestr v Německu, ve Spojených státech, přičemž jsem získal cenné kontakty a zkušenosti. Studium ale není vše, a tak se mám stále co učit. Na Fakultu podnikatelskou mám dobré vzpomínky a myslím si, že má stále co nabídnout. Kontakt s ní, ale i s lidmi mimo fakultu, mě obohacuje a dává energii k dalším činnostem. Můj největší dík patří Doc. Režnákové, Dr. Berkovi, Dr. Drdlovi, Doc. Raisovi a mnoha dalším, kterým bych chtěl touto cestou poděkovat.

Připravil Igor Maukš

For Summary see page 30.

Podají se probudit k životu brněnská brownfields?



Fakulta architektury a Odbor územního plánování a rozvoje Magistrátu města Brna uspořádaly od 13. do 25. listopadu v galerii Centra VUT na Antonínské ulici v Brně výstavu studentských projektů Budoucnost brněnských brownfields 2. Jak naznačuje dvojka na konci názvu, jednalo se již o druhý ročník projektu.

Brownfields – hnědá pole – jak urbanisté a architekti nazývají zastavěná, ale nevyužívaná a zanedbaná území zrušených průmyslových podniků, jsou problémem mnohých evropských měst. Hyzdí okolí, zvyšují kriminalitu a místo ekonomického přínosu dělají pouze ostudu. Také v Brně je takových lokalit velké množství. Ale zatímco ve vyspělých evropských zemích se již mnohde daří opuštěné průmyslové areály znovu funkčně zapojit do organismu města (např. na souběžně probíhající výstavě na Fakultě stavební o architektuře Vídně jsme mohli obdivovat využití starých plynojemů pro atraktivní bydlení), u nás se to zatím příliš nedaří. Brněnská radnice však připravuje nový územní plán, který s využitím brownfields počítá. Prvním krokem by se měla stát revitalizace zřejmě nejznámější lokality tohoto typu – areálu továrny Vaňkovka. Po deseti letech snah o využití tohoto území mezi vlakovým a autobusovým nádražím se podařilo najít pro město i investora schůdné řešení. Německá firma ECE zde staví obchodní pasáž. Brno se svá brownfields (těch nejproblematictějších jsou tři desítky) teprve učí využívat. A to přináší samozřej-



Rektor Jan Vrbka a děkan Fakulty architektury Josef Chybík diskutují o vystavených projektech.

mě i nezmary. Podle Ing. arch. Jaroslava Dokoupila je varující např. Interspar na Cejlu nebo Lidl v areálu ABB. „Mezi nevýhody brownfields patří složité majetkové vztahy a často i velká kontaminace území. Proto investoři, kteří chtějí mít výrobní halu rychle a bez problémů, ji postaví raději někde na zelené louce. Ale je ekonomický nesmysl mít ve městě území, která nic neprodukuje. Do jejich revitalizace se však musí zapojit i veřejné finanční zdroje,“ říká specialistka na problematiku brownfields Jiřina Jacksonová, B. arch., RIBA, ARB.

Regeneraci výrobních areálů v městě Brně se již delší dobu zabývá i Ateliér výrobních staveb Fakulty architektury. Studentské projekty byly letos zaměřeny na oblast svitavského nábřeží, ohraničenou Dukelskou třídou, areálem Zbrojovky Brno a ulicemi Gargulákovou a Zábrdovickou. A jaké využití této chátrající lokality studenti architektury navrhnou? Například vznik pavilonu motýlů v areálu bývalého pivovaru Briess, umístění technického muzea ve výrobní hale Zbrojovky, postavení penzionu u zábrdovického kostela, nabídka atraktivních bytů v navrhované mostní konstrukci nad řekou Svitavou, vybudování univerzitního kampusu nebo sportovní haly pro basketbal. Nezbývá než doufat, že nápadité projekty studentů architektury poslouží v budoucnu jako zdroj inspirace ke konkrétní regeneraci tohoto po mnoho let zanedbávaného území.

Připravil Igor Maukš, foto: Ing. arch. Jaroslav Dokoupil
For Summary see page 30.



Studentské práce byly letos věnovány lokalitě svitavského nábřeží.

Cena Bohuslava Fuchse 2003



U příležitosti 17. listopadu tradičně každý školní rok vypisuje děkan Fakulty architektury VUT v Brně soutěž o Cenu Bohuslava Fuchse. Podle statutu „přehlídka soustřeďuje a hodnotí myšlenkově podnětné, technicky a ekonomicky přínosné studentské projekty. Klade si za cíl zvýšit zájem studentů o obor, vyhledávat a podporovat růst talentů, přispět ke zvýšení kvality ateliérových prací a celkové úrovně výuky na FA VUT“. Zúčastnit se mohou studenti se svými ateliérovými pracemi, které zpracovali v předchozím školním roce v zimním a letním semestru a které byly klasifikovány vedoucím práce. Přehlídka je vypsána samostatně pro 2., 3. a 4. ročník v kategoriích: Architektura, Design a interiér a Urbanismus a územní plánování. Do přehlídky bylo přihlášeno 23 prací II. ročníku, deset prací III. ročníku a IV. ročník byl zastoupen osmi pracemi.

Výsledky:

projekt	autor	vedoucí práce
---------	-------	---------------

Hlavní cena:

HDL JAMU Orlí	Martin Klenovský	Ing. arch. Jiří Knesl
---------------	------------------	-----------------------

Kategorie 2A – Architektura

1. HDL JAMU Orlí	Martin Klenovský	Ing. arch. Jiří Knesl
2. HDL JAMU Orlí	Štěpánka Galová	Ing. arch. Jiří Knesl
2. HDL JAMU Orlí	Štěpán Tomas	Ing. arch. Vít. Nový
3. Soutěž Hebel	Martin Klenovský	Ing. arch. K. Doležel
3. Zbrojovka	M. Krcha, J. Vojtíšek, T. Hruška, M. Frei, J. Omelka	Ing. arch. Jiří Palacký

Kategorie 2D – Design a interiér

1. PUNTCHOCHA	Martin Krcha	Prof. Ing. arch. Jiljí Šindlar, CSc.
---------------	--------------	--------------------------------------

Kategorie 3A – Architektura

1. Housing in Edinburgh	Lukáš Fišer	A. Toleman
----------------------------	-------------	------------

Ostatní ceny v jednotlivých kategoriích porota neudělila.



Hlavní cenu Bohuslava Fuchse získal Martin Klenovský.

V závěrečném stanovisku porota ocenila výkon 2. ročníku v kategorii architektura, který byl počtem přihlášených prací nejvíce zastoupen a až na výjimky úrovní a objemem prací výrazně převyšoval ostatní ročníky. Z tohoto důvodu se porota rozhodla udělit v této kategorii pět cen.

Cenu Bohuslava Fuchse porota udělila práci studenta M. Klenovského HDL JAMU, a to především pro logické funkční uspořádání, začlenění objektu do okolní zástavby, přiměřenost a střídmost zvolených výtvarných prostředků bez okázalých gest.

A jaká byla forma odměn?

Hlavní cena: roční stipendium 500 Kč/měsíc, 1. místo – 3 000 Kč, 2. místo – 1 500 Kč a 3. místo – 1 000 korun.

Ceny byly slavnostně předány 19. 11. 2003 na vernisáži výstavy oceněných projektů Ing. arch. Viktorem Rudišem, který dodal váhu tomuto aktu svými autentickými vzpomínkami na Bohuslava Fuchse. Blahopřejeme a těšíme se na další ročník.

Poděkování náleží hlavně Ing. arch. Petru Parolkovi, Ph.D., tajemníku soutěže, na kterém ležela tíha zodpovědnosti za její organizaci a hladký průběh.

Ing. arch. Iva Poslušná, Ph.D.,
proděkanka FA VUT v Brně pro studium

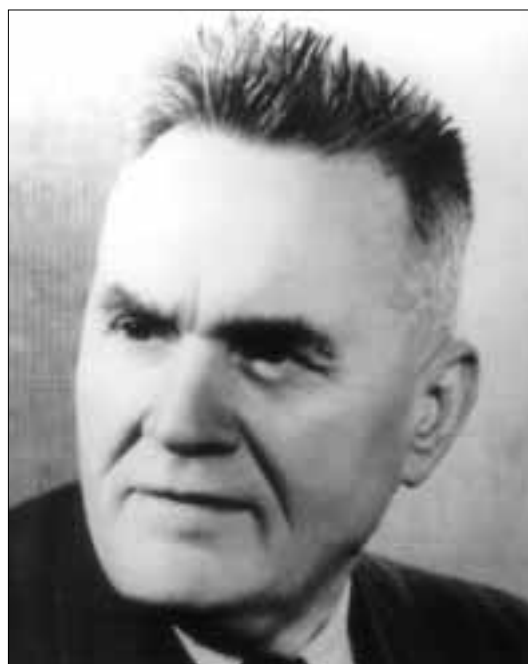
For Summary see page 30.

Významné osobnosti historie VUT v Brně – rektori

Pokračujeme v rubrice, v níž postupně představujeme osobnosti, které na brněnské technice působily v její více než stoleté historii a zasloužily se významně o rozvoj nejstarší české vysoké školy na Moravě. Pohled do historie otevírá cyklus o rektorech. Od roku 1900 až do počátku padesátých let 20. století se volba rektora konala každoročně na schůzi profesorského sboru. Před volbou akademických funkcionářů na studijní rok 1920/1921 bylo dohodnuto, že rektori již nebudou voleni podle služebního stáří, nýbrž střídavě z jednotlivých odborů.

Prof. Jan Caha

Jan Caha se narodil 13. srpna 1872 v Rozsochách u Bystřice nad Pernštejnem. Po absolvování českého gymnázia v Brně a právních studií ve Vídni působil u Zemského finančního ředitelství v Brně, kde se věnoval zejména agendě poplatkového práva. Po vzniku samostatného Československa byl povolán ministrem A. Rašínem do Prahy na ministerstvo financí, kde pracoval velmi aktivně v sekci měnové a kreditní. V roce 1920 se chtěl habilitovat pro finanční právo na Masarykově univerzitě, avšak z „formálních důvodů“ k habilitaci nedošlo. V říjnu 1921 byl odborný rada ministerstva financí Jan Caha jmenován řádným profesorem české techniky v Brně, kde se rozhodl plně zapojit do právní výchovy technického dorostu. Ačkoliv vyšel ze speciálního odvětví – finančního práva – věnoval velké úsilí zpřístupnění právních disciplín potřebám technického života. Na brněnské technice vybudoval ústav právních věd mimořádné úrovně s přihlédnutím na jeho zvláštní poslání na škole technického směru. Byl nepostradatelným znalcem ve spleťtých otázkách autonomie vysokých škol. Usiloval o přeřazení právnických předmětů do vyšších ročníků studia, protože se domníval, že právní disciplíny „vyžadují jisté životní zkušenosti“. Ve studijním roce 1925/1926 byl děkanem odboru architektury a pozemního stavitelství. Dne 1. prosince 1928 byl slavnostně inaugurován rektorem školy na rok 1928/1929. Dostalo se mu uznání i na mezinárodní úrovni – byl jmenován členem „Institut international de la philosophie du droit et de la sociologie juridique“ v Paříži. Zemřel 10. ledna 1937 v Brně.



Prof. Ing. Dr. mont. František Píšek, DrSc. et Dr.h.c.

František Píšek se narodil 24. dubna 1886 v Praze-Karlíně. Po maturitě na 1. české státní reálce v Praze studoval strojní inženýrství na pražské technice. V lednu 1910 přijal místo asistenta při stolici horního a hutního strojnictví na Vysoké škole báňské v Příbrami, kde setrval do října 1911 a kde současně absolvoval jako mimořádný posluchač hutnický odbor. V následujících deseti letech byl zaměstnán ve významných průmyslových podnicích (např. Škodovy závody v Plzni, Pražská železářská společnost ve Dvoře Králové aj.). V roce 1920 předložil na Vysoké škole báňské v Příbrami disertační práci a v květnu zde byl promován doktorem báňských věd (Dr. mont.). V roce 1921 byl jmenován mimořádným profesorem nově zřízené stolice mechanické technologie II na české technice v Brně. O tři roky později se stal profesorem řádným. Na škole založil Výzkumný a zkušební ústav pro slévárnictví a úzce spolupracoval s průmyslem jako poradce v oblasti železářství a slévárnictví. Za podpory Masarykovy akademie práce prováděl ústav řadu výzkumů, z nichž je třeba zmínit především výzkum československých slévárenských písků a zkoušky prováděné za účelem zjištění nejvhodnějších metod pro mechanické zkoušení litiny. Výsledky výzkumů publikoval v domácích i zahraničních časopisech, kromě toho je rovněž autorem publikací většího rozsahu. V letech 1923/1924 a 1934/1935 byl děkanem odboru strojního a elektrotechnického inženýrství a v roce 1956/1957 děkanem fakulty energetické. Funkci rektora školy zastával v roce 1929/1930. Za zásluhy o rozvoj nauky o kovech, zejména slévárnictví, a za významný podíl na budování VUT mu byl udělen v roce 1966 čestný doktorát technických věd. Zemřel 10. března 1970 v Brně.

PhDr. Renata Krejčí, archiv VUT v Brně

Strojařské schody



Ve středu 12. listopadu se ve výškové budově Fakulty strojního inženýrství v kampusu Pod Palackého vrchem uskutečnil již čtvrtý ročník stále oblíbenějších Strojářských schodů. Letos se přeboru VUT v Brně o Pohár děkana Fakulty strojního inženýrství poprvé zúčastnila i družstva Městské policie Brno, brněnských hasičů a vodních záchranářů, která soutěžila v nově otevřené kategorii záchranářů. I pro trénované profesionály však nebylo zdolání šedesátimetrového převýšení šestnácti pater s 320 schody a 35 zatáčkami v co nejkratším čase nikterak jednoduchou záležitostí. Nelze však opominout skutečnost, že nastupovali s handicapem plné služební výzbroje (až 20 kilogramů) a hasiči běželi dokonce i s dýchacími přístroji. V letošním ročníku překonala Jiřina Kociánová z FCH časem 1:46,2 stávající rekord v kategorii studentek.

Také letos připravili organizátoři z Centra sportovních aktivit v přízemní hale FSI pro všechny zájemce veslařskou regatu na trenažérech. Soutěžící i diváci si mohli také nechat změřit tlak, tepovou frekvenci nebo zjistit svou hmotnost a procentní podíl podkožního tuku. Součástí programu bylo i promítání videonímků z předchozích ročníků Strojářských schodů a z dalších sportovních akcí CESA.

Výsledky 4. ročníku:

Jednotlivci – ženy:

1. Kociánová Jiřina (FCH) 1:46,2
2. Soukupová Tereza (FSI) 1:56,1
3. Pokorná Jana (FSS MU) 2:04,1

Jednotlivci – muži:

1. Holíš Josef (FSI) 1:13,5
2. Blaha Josef (FSI) 1:13,9
3. Procházka Vít (FSI) 1:15,3

Zaměstnanci:

1. Marušinec Jaromír 1:46,3
2. Raudenský Miroslav 1:57,4
3. Vřešťál Luboš 1:59,8

Štafety:

1. Mikulěnka Petr, Jiřík Pavel, Adamus Pavel (FAST) 1:05,7

Štafety VIP:

1. Vrbka Jan, Vanýšková Jitka, Kazelle Jiří (rektorát) 1:50,2

Záchranáři:

1. Vodní záchranná služba ČČK Brno-střed 1:59,7
2. Městská policie Brno 2:02,5
3. Hasiči Brno 2:30,5

Igor Maukš,
foto Michaela Dvořáková



Vyběhnout 320 schodů dá pořádně zabrat.

SUMMARY:

On Wednesday 12th November, the high-rise building of the BUT Faculty of Mechanical Engineering in the Pod Palackého vrchem campus saw "The Mechanical Engineering Staircase Race" again, an increasingly popular annual competition held for the fourth year in succession. This year for the first time, the crowds of athletes competing to win a Dean's Cup were joined by those of a newly established special category of municipal police, fire brigade, and water rescue teams.

Informace

Prezident jmenoval nové profesory vysokých škol

Prezident České republiky Václav Klaus jmenoval dne 7. listopadu 2003 ve Velké aule Karolina na návrh vědeckých a uměleckých rad vysokých škol s účinností od 10. listopadu 2003 nových osmdesát pět profesorů vysokých škol. Na návrh Vědecké rady Vysokého učení technického v Brně jmenoval tyto profesory:

Prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc.
pro obor soudní inženýrství
ředitel Ústavu soudního inženýrství VUT v Brně

Prof. Ing. Jaroslav Čech, CSc.
pro obor strojírenská technologie
Fakulta strojního inženýrství VUT v Brně

Prof. Dr. Ing. Zbyněk Raida
pro obor elektronika a sdělovací technika
Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně

Prof. Ing. arch. Jiljí Šindlar, CSc.
pro obor architektura
Fakulta architektury VUT v Brně

Prof. RNDr. Milada Vávrová, CSc.
pro obor chemie a technologie ochrany životního prostředí
(působí: Fakulta veterinární hygieny a ekologie VFU Brno)

(red)

Volba děkana na FaVU VUT v Brně

Na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně se 19. listopadu 2003 uskutečnila volba kandidáta na funkci děkana. Poměrem hlasů 8:3 zvítězil PhDr. Petr Spielmann, Dr.h.c., který dlouhou dobu působil v Bochumi jako ředitel tamní galerie. Aby mohl být jmenován do funkce nového děkana FaVU VUT v Brně, je třeba provést několik nezbytných administrativních kroků, vč. zákon-

né povinnosti předložit negativní lustrační osvědčení. Do konce prosince 2003 byl rektorem VUT v Brně Prof. RNDr. Ing. Janem Vrbkou, DrSc., pověřen řízením Fakulty výtvarných umění dosavadní děkan Prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc.

(red)

Ceny ministryně školství, mládeže a tělovýchovy za výzkum 2003

Ministryně JUDr. Petra Buzková udělila 26. listopadu 2003 ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT ČR profesoru Ing. Františku Pochylému, CSc., Cenu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy za výzkum 2003. Profesor Ing. František Pochylý, CSc., který je akademickým pracovníkem Fakulty strojního inženýrství VUT v Brně, ocenění získal za návrh „Vírové turbíny“. Cena ministryně za výzkum se uděluje jako ocenění za významný výsledek tvůrčí práce v badatelském nebo cíleném výzkumu osobnostem České republiky dosažený na základě institucionální či úče-

lové podpory výzkumu a vývoje. Cena je udělována od roku 1996. Za letošní rok cenu kromě profesora Pochylého získali Prof. RNDr. Václav Hořejší, CSc. (za „*Soubor prací zabývajících se významem membránových mikrodomén a jejich nových proteinových komponent v imunoreceptorové signalizaci*“), Prof. PhDr. František Čermák, DrSc. (za „*Práci v oblasti obecné lingvistiky a lexikologie*“) a Prof. Ing. Jan Nouza, CSc. (za „*Práci v oblasti hlasové komunikace mezi člověkem a počítačem*“).

(red)



TOMAHAWK MORAVIA WORKSHOP BRNO 2003

Centrum sportovních aktivit VUT v Brně bylo 29. listopadu pořadatelem prvního mezinárodního setkání lektorů a instruktorů indoorcyclingu. Čtyři roky existence indoorcyclingu v ČR byly dostatečně dlouhé k získání zkušeností jak pro výrobce a distributory, tak i pro majitele fitcenter, trenéry, instruktory a lektory. K jejich výměně a prověrce instruktorských a lektorských dovedností bylo určeno setkání na VUT v Brně, kde indoorcycling našel své místo v nabídce pro studenty a zaměstnance v roce 2002.

Úvod setkání vytvořil prostor pro bohatou diskusi o výrobě kol (KOVO-TEAM Handlová, Ing. R. Fleischer) a jejich distribuce do fitcenter (FIT CLASSIK Praha, Dr. I. Machytka, a SK Rytmik Zlín, D. Saramaková). Hodně kritických slov padlo na pokulhávající reklamu a propagaci indoorcyclingu. Nedílnou součástí kulatého stolu byla oblast vzdělávání lektorů a instruktorů, kterou zajišťuje Vzdělávací a poradenské centrum CESA VUT v Brně. CESA je od roku 2003 pracovištěm s akreditací MŠMT pro stacionární kola a zajišťuje kromě rekvalifikačního kurzu také základní stupeň školení. Prezentaci svých seminárních prací a zkušeností z výuky studentů na VUT v Brně přednesli instruktoři CESA Ing. V. Klapka, Mgr. B. Bogdálková, P. Klein, K. Tesař, P. Kaletová a garant vzdělávání pro stacionární kola RNDr. H. Lepková.

Sobotní odpoledne patřilo manželům Kovácsovým, kteří dokázali ve tříhodinovém TOMAHAWK MARATONU prověřit technické dovednosti i fyzickou zdatnost 64 instruktorů a lektorů. Jak akce vypadala, je zachyceno na webových stránkách nejen

CESA, ale také na nových stránkách indoorcyclingu:

(www.indoor-cycling.cz, www.indoorcycling.cz).

Indoorcycling se na VUT v Brně představí 15. prosince Vánočním indoorcycling maratonom v Klubu TERČ na Koleční 2. Informace o této akci jsou v nabídce Vánočních sportovních her 2003. Indoorcycling na VUT v Brně již zdomácněl, v současné době využívá nabídky výukových lekcí a hodin pro VSK VUT v Brně okolo 280 studentů a zaměstnanců. I ve zkušebním období bude učebna indoorcyclingu k dispozici všem, kteří chtějí udržet a rozvíjet svoji kondici; o všechny se postarají kvalifikovaní instruktoři CESA.

RNDr. Hana Lepková, garant indoorcyclingu



Absolventky VUT v Brně uspěly v soutěži týkající se ochrany životního prostředí

Ekologická Nadace Envioptimum Brno a Ministerstvo životního prostředí ČR uspořádaly již 10. ročník celostátní soutěže diplomových prací z oblasti tvorby a ochrany životního prostředí. Do soutěže bylo přihlášeno 45 diplomových prací z 23 vysokých škol České republiky. Do finálového kola postoupilo 20 prací. Jejich veřejná obhajoba se uskutečnila 10. listopadu 2003 na zámku Dr. Radslava Kinského ve Žďáru nad Sázavou.

Hodnotitelská komise vybrala v kategorii přírodovědní jako

nejlepší (společně s Ing. M. Pouchovou z UK v Praze) diplomovou práci Ing. Alexandry Saly z Fakulty stavební VUT v Brně – Rozbor erozních a odtokových poměrů v k. ú. Olešnice. V kategorii technických věd získala první místo (společně s Ing. M. Červekovou z TUTB ve Zlíně) práce Ing. arch. Jitky Blahoňovské z Fakulty architektury VUT v Brně – Energetický park – výzkumné a vzdělávací centrum alternativních zdrojů energie.

(red)



CESA na sportovním veletrhu Sport Life

Centrum sportovních aktivit (CESA) Vysokého učení technického v Brně prezentovalo svou činnost na premiérovém mezinárodním sportovním veletrhu Sport Life, který se konal od 13. do 16. listopadu 2003 na brněnském výstavišti. Kromě konkrétní

sportovní nabídky ve vlastním stánku v pavilonu A2 se CESA podílela i na doprovodném programu sportovního veletrhu exhibičním vystoupením Fitness Aerobicu VUT v Brně v pavilonu A2. (red)

Aerobicmania



Slyšíte-li Vysoké učení technické, hned vám na mysl vyvstane řada nadějných budoucích inženýrů. Málokdo si představí, že tuto vysokou školu navštěvuje také vysoké procento dívek. Centrum sportovních aktivit (CESA) VUT v Brně se stará o tělesnou schránku nejen těchto mladých mužů, ale i o tyto mladé ženy. Do hodin tělesné výchovy, která je nepovinná, jsou zařazovány i různé formy aerobiku – od kickbox aerobiku, přes tae-bo až po aqua aerobik.

Kromě hodin tělesné výchovy organizuje CESA také jednorázové akce většího rozsahu. Jednou z posledních byla předváděcí Nokia Aerobicmania. Studenti brněnských vysokých škol

i široká sportovní veřejnost přivítali v areálu Veterinární a farmaceutické univerzity Brno mistry světa ve sportovním aerobiku v kategorii párů manžele Hufovy a jejich hosty: Ing. Petra Mastného (lektora CESA týmu VUT) a Pavla Grima. Všichni čtyři lektoři dokázali strhnout stovku cvičících a příjemně tak strávit sobotní odpoledne.

Oddíl sportovního aerobiku Vysokoškolského sportovního klubu VUT v Brně letos zaznamenal velmi pěkné úspěchy. I když oddíl není velký, závodí v něm světová špička v kategorii párů – seniorů. Kateřina Protivínská a Tomáš Krmíček nás reprezentovali na Mistrovství Evropy v maďarské Pécsi, kde získali bronzovou medaili. Na Mistrovství světa v pražském kongresovém paláci obsadil tento sympatický pár čtvrtou příčku. Přejme jim hodně štěstí, zdraví a dobré podmínky v přípravě na nadcházející sezonu.

Ing. Zbyněk Zelinka, CESA

Ceny Josefa Hlávky

Na zámku v Lužanech u Přeštic byly 14. listopadu 2003 uděleny ceny Nadace Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových. Slavnostního předání diplomů a částky dvacet tisíc korun studentům oceněným tradičně při příležitosti oslav 17. listopadu se zúčastnil i rektor VUT v Brně Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc.

Ceny Josefa Hlávky za rok 2003 byly uděleny těmto studentům a absolventům VUT v Brně:

Ing. Daně Kupové, Fakulta stavební,

Ing. Tomáši Pospíšilovi, Fakulta strojního inženýrství,

Ing. Martinu Kravkovi, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií,

Ing. Martinu Malíčkoví, Fakulta chemická,

Ing. Lukáši Sekaninovi, Ph.D., Fakulta informačních technologií.

Nadace Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových, nejstarší česká nadace, byla Dr. Josefem Hlávkou založena dne 25. ledna 1904. Cena Josefa Hlávky je určena pro talentované studenty v bakalářském, magisterském nebo doktorském studiu, kteří prokázali výjimečné schopnosti a tvůrčí myšlení ve svém oboru, a pro mladé talentované vědecké pracovníky Akademie věd ČR do 33 let jejich věku.

(red)

Kurialův archiv lidových staveb

V letech 1946–1966 byl na Fakultě architektury prováděn pod vedením profesora Antonína Kuriala výzkum moravských a slovenských lidových staveb. Na projektu se podíleli také tehdejší studenti architektury. Zdokumentováno tak bylo přes 3 300 staveb a vyměřeno 561 objektů. Soubor takto vzniklých dokumentů nyní tvoří tzv. Kurialův archiv lidových staveb. Digitální zpracování těchto dokumentů provádí Státní památkový ústav v Olomouci a již zpracovaná část tohoto souboru byla předána k uložení do archivu VUT v Brně.



Projekt výzkumu a dokumentace lidových staveb vedl brněnský architekt Antonín Kurial, který nastoupil jako profesor architektonického tvarosloví na Fakultu architektury a pozemního stavitelství Vysoké školy technické v Brně roku 1945. V Čechách byl podobný výzkum zahájen již v roce 1942 a prováděl ho zde Dr. Zdeněk Wirth a Národopisná komise České akademie věd a umění. Profesor Kurial začal s přípravou roku 1945 a v následujícím roce již bylo započato s výzkumem a vyměřováním staveb. Práce na projektu byly začleněny do výuky architektonického tvarosloví od studijního roku 1946–1947.

Práce probíhaly tak, že nejprve byly stavby inventarizovány, o každé byl vytvořen evidenční záznam se základními údaji, k některým objektům byla také pořízena fotodokumentace. Teprve potom byly vybrány nejvýznamnější objekty, ke kterým byly následně vyhotoveny podrobné plány. V souvislosti s reformou studia byly roku 1949 práce na projektu vyčleněny z rámce výuky, a studenti se tak do výzkumu mohli zapojit pouze o prázdninách. Práce se proto zpomalily a v letech 1950–1953 byl výzkum z finančních důvodů zcela zastaven. V roce 1953 byly práce obnove-

ny, ale už v menším rozsahu. V roce 1961 pak bylo přikročeno ke zpracování veškeré dokumentace. Práce byla ukončena oponentním řízením v roce 1966. Výsledkem mnohaletého úsilí byl šesti-svazkový Katalog lidové architektury vydaný v letech 1978–1989 pro okresy Zlín (tehdy Gottwaldov), Brno-město, Brno-venkov, Blansko, Uherské Hradiště a Vyškov.

Soubor tvořený čtyřmi celky, tj. evidenční kartotékou (řazenou podle obcí), inventarizačními záznamy o jednotlivých objektech, plánovou dokumentací a fotodokumentací, byl uložen na katedře tvarosloví, kopie některých dokumentů byly předány muzeím v Uherském Hradišti a Zlíně, ústavům památkové péče v Praze a Brně a také katedře etnologie filozofické fakulty.

Kvůli stěhování a úpravám na Fakultě architektury VUT byl tzv. Kurialův archiv později dočasně uložen ve Valašském muzeu lidových staveb v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. V roce 2001 bylo dohodnuto s tehdejším Státním památkovým ústavem v Olomouci, že po vytvoření digitálních kopií bude unikátní soubor dokumentů předán do archivu Vysokého učení technického v Brně. První část, a sice plánová dokumentace staveb z okresů Kroměříž, Prostějov, Uherské Hradiště a Hodonín, byla již do našeho archivu předána.

Kurialův archiv lidových staveb tvoří bezpochyby významný soubor pramenů nejen k dějinám architektury, ale i pro etnografii. Díky práci profesora Kuriala a také mnoha studentů Fakulty architektury se podařilo zdokumentovat množství lidových staveb, které byly později většinou zbourány nebo přestavěny. Nyní bude tento soubor postupně zpřístupňován také v digitální podobě.

S použitím úvodu ke Katalogu lidové architektury, sv. 1, Gottwaldov (1978), napsala Magdalena Čoupková, archiv VUT v Brně

SUMMARY:

Led by Professor Antonín Kurial, a research of Moravian and Slovak rural buildings was conducted at the Faculty of Architecture in the years 1946–1966. The then students of architecture were involved as well. At the end of the project, more than 3,300 buildings had been documented and 561 facilities measured. The resulting files have come to be known as the Kurial Archives of Rural Buildings.

Deset let koncertní činnosti sboru VOX IUVENALIS



Desetileté výročí založení oslavil sbor VOX IUVENALIS koncertem ve dvoraně centra VUT v Brně.

Pěvecký sbor VOX IUVENALIS není jistě nutné brněnskému publiku představovat. Mnohé posluchače však jistě překvapí, že je to již deset let, co si několik studentů (odchovanců gymnaziálního sboru Mladí madrigalisté) řeklo, že chtějí ve sborovém zpěvu pokračovat i nadále. Z původně komorního obsazení se sbor postupně rozšířil až na současných 55 členů, jimiž jsou zejména studenti Vysokého učení technického v Brně, Masarykovy univerzity v Brně a dalších brněnských vysokých a středních škol.

Od září 2000 sbor VOX IUVENALIS spolupracuje s Vysokým učení technickým v Brně a stal se jeho reprezentativním tělesem, proto vystupuje s podtitulem „Pěvecký sbor VUT v Brně“.

Rozsáhlý repertoár sboru reprezentuje vývoj vícehlasého zpěvu od 16. století až po současnost. V centru pozornosti stojí především duchovní hudba a soudobá česká i světová sborová tvorba. Další žánry jsou zastoupeny černošskými spirituály, lidovými písněmi i sborovými úpravami populární hudby a muzikálů. Hlavním rysem dramaturgie sboru je snaha o uvádění méně známých titulů sborové literatury a systematické studování děl skladatelů dvacátého století.

Kromě ucelené řady koncertů pro brněnské posluchače (Velikonoční koncert, Vážně-nevážný koncert k ukončení akademického roku, Slavnostní koncert ke Dni studentstva 17. listopadu a vánoční koncerty) je sbor častým hostem sborových festivalů

a soutěží u nás i v zahraničí (Litomyšl, Trenčianské Teplice, Tittling, Jihlava, Chlumec nad Cidlinou, Loreto, Brno, Randers, Lomnice nad Popelkou a další). Vyrůstající úroveň sboru dokládají i úspěchy na mezinárodních soutěžích – první místo a cena za dramaturgii na Mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby v Praze 1998, třetí místo na Mezinárodním festivalu akademických sborů IFAS v Pardubicích 2000, druhé místo na Mezinárodní soutěži v dánském Randers 2002, první místo a zvláštní cena pro sbormistra na Pražských dnech sborového zpěvu 2003. Slibně se také rozvíjí spolupráce s českými i zahraničními soubory a orchestry (Musica Florea – Praha, Symfonický orchestr Českého rozhlasu – Praha, Kühnův smíšený sbor, Filharmonie Hradec Králové, Symfonický orchestr města Dallas a další).

VOX IUVENALIS vede od jeho založení Mgr. Jan Ocetek (1972), který je absolventem Pedagogické fakulty MU, Filozofické fakulty MU a hudební fakulty Janáčkovy akademie múzických umění v Brně – obor dirigování sboru u Doc. Lubomíra Mátlá. Současně je asistentem sbormistra Českého filharmonického sboru Brno Petra Fialy.

PhDr. Jitka Vanýšková

SUMMARY:

Certainly, there is no need to introduce the VOX IUVENALIS choir to a Brno audience. However, some listeners may be surprised to find that it is ten years now that a handful of students (former singers of a Young Madrigalists choir at a secondary school) thought that they might as well continue their choir singing.



Absolventi Fakulty informačních technologií uspěli v celostátní soutěži



Česká pobočka AFCEA (Armed Forces Communications & Electronics Association) vyhodnotila výsledky 7. ročníku studentské soutěže o nejlepší práci v oblasti informačních a komunikačních systémů. Mezi pět nejlepších nezávislá hodnotitelská porota vybrala i tři práce studentů (nyní již absolventů) Fakulty informačních technologií VUT v Brně. Úspěšní absolventi FIT VUT v Brně obdrželi 24. listopadu v Praze hodnotné ceny.

Umístění absolventů FIT VUT v Brně:

Ing. Michal Španěl – 1. místo

Rozpoznávání gest ve videosekvencích
(vedoucí práce Doc. Ing. Pavel Zemčík, CSc.)

Ing. Josef Novosád – 3. místo

Simulační model lokální počítačové sítě typu FDDI
(vedoucí práce Doc. Ing. Zdeňka Rábová, CSc.)

Ing. Vladimír Čech – 5. místo

Integrovaný systém elektronického vzdělávání
(vedoucí práce RNDr. Jitka Kreslíková, CSc.)

Česká pobočka AFCEA (dále jen ČP AFCEA) je stejně jako v USA neziskovou, vzdělávací a vědeckou organizací, jejímž posláním je vytvoření profesionálního fóra pro vzájemnou spolupráci a výměnu informací a obrana všeobecně uznávaných morálních hodnot demokratického světa. Zabývá se problematikou vědeckých, vojenských a průmyslových aspektů, přispívajících k posilování bezpečnosti země. ČP AFCEA zaměřuje nejvíce svou pozornost do oblasti informačních technologií, informačních a komunikačních systémů.

Soutěž o nejlepší studentskou práci z oblasti informačních a komunikačních systémů vyhlašuje a organizuje ČP AFCEA ve spolupráci s vysokými školami, výzkumnými a vědeckými institucemi, státní správou a podnikatelskými subjekty.

Soutěž sleduje tyto cíle:

- motivovat zejména mladé občany České republiky k ochraně civilizačních a kulturních hodnot lidstva s cíleným zaměřením na obranu, ochranu a bezpečnost své vlasti,
- přispět k řešení vybraných úkolů armády, policie a bezpečnostních složek ve veřejné správě ČR, majících přímý vztah k obraně, ochraně a bezpečnosti země v oblastech, kde se zaměření civilních vojenských škol a armády překrývá,



Absolventi FIT VUT v Brně obsadili v celostátní soutěži první, třetí a páté místo.

- vytvářet předpoklady pro získávání kvalifikovaných absolventů vysokých škol do specializovaných profesí.

Soutěž je obsahově zaměřena na původní teoretické a aplikační práce, na podporu bezpečnostního managementu, zabývající se některou z následujících oblastí:

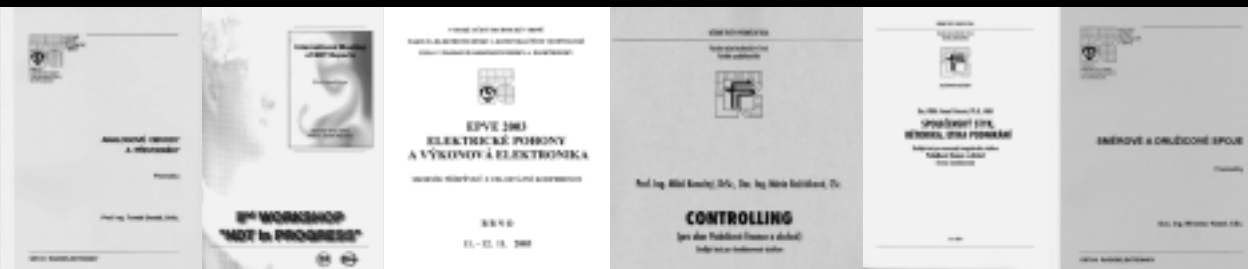
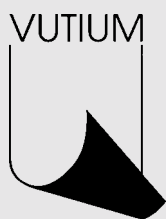
- technické vybavení informačních a komunikačních systémů,
- programové vybavení, metody návrhu a tvorby informačních a komunikačních systémů,
- bezpečnostní technologie informačních a komunikačních systémů, ochrana informací,
- informatizace bezpečnosti.

Text a foto: Doc. Ing. Zdeňka Rábová, CSc.,
RNDr. Jitka Kreslíková, CSc., FIT VUT v Brně

SUMMARY:

The Czech branch of the Armed Forces Communications & Electronics Association evaluated the results of the 7th student competition to find the best work concerned with information and communication systems. An independent evaluation committee included in the five best also works by three students of (now graduates from) the BUT Faculty of Information Technologies. The successful graduates from the FIT received valuable prizes in Prague on 24th November.

Nové učební texty a publikace



FEKT

DOSTÁL, Tomáš

Analogové obvody a převodníky

Přednášky

2003 – dotisk 1. vyd. – 102 s., ISBN 80-214-2177-0

SEDLÁČEK, Jiří – STEINBAUER, Miloslav
– ZAPLETAL, Zdeněk

Elektrotechnika 1

Laboratorní cvičení. Počítačová cvičení

2003 – 1. vyd. – 69 s., ISBN 80-214-2476-1

KASAL, Miroslav

Směrové a družicové spoje

Přednášky

2003 – 2. vyd. – 107 s., ISBN 80-214-2496-6

EPVE 2003

Elektrické pohony a výkonová elektronika

Sborník příspěvků z celostátní konference

Brno 11.–12. 11. 2003

Součástí sborníku CD

2003 – 1. vyd. – 254 s., ISBN 80-214-2497-4

FP

MEZNÍK, Ivan

Ekonometrie pro magisterské studijní programy

2003 – 3. vyd. – 87 s., ISBN 80-214-2453-2

JUROVÁ, Marie

Obchodní logistika

Studijní text pro navazující magisterské studium Podnikové finance a obchod

Forma: kombinovaná

2003 – 2. vyd. – 151 s., ISBN 80-214-2454-0

PUTNOVÁ, Anna

Společenský styk, rétorika, etika podnikání

Studijní text pro navazující magisterské studium Podnikové finance a obchod

Forma: kombinovaná

2003 – 2. vyd. – 89 s., ISBN 80-214-2455-9

KONEČNÝ, Miloš

Controlling

(pro obor Podnikové finance a obchod)

Studijní text pro kombinované studium

2003 – 2. vyd. – 143 s., ISBN 80-214-2456-7

SOJKA, Zdeněk – MANDELÍK, Petr

Cenné papíry a burzy

Studijní text pro navazující magisterské studium Podnikové finance a obchod

Forma: kombinovaná

2003 – 2. vyd. – 184 s., ISBN 80-214-2478-8

REŽŇÁKOVÁ, Mária

Finanční management I. část

2003 – 2. vyd. – 116 s., ISBN 80-214-2487-7

REŽŇÁKOVÁ, Mária

Finanční management II. část

2003 – 2. vyd. – 111 s., ISBN 80-214-2488-5

FSI

IInd Workshop „NDT in Progress“

International Meeting of NDT Experts. Proceedings

2003 – 1. vyd. – 328 s., ISBN 80-214-2446-X

Summary:

(p. 8)

From 27th to 28th November 2003, the BUT Centre hall saw the third student conference entitled The Present Role and Position of Students at Universities 2003 and organised under the auspices of Rector, Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc. by the Academic Centre of Student Activities with this year's theme being the role of a student in civil society.

(p. 12)

A General Meeting of the Association of the Universities of Third Age (AU3V) was held at the BUT on 13th November 2003. Chairman of AU3V Prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc. welcomed the attendants of the meeting and chaired the meeting. The association with its present 44 members has its secretariat at BUT Brno.

(p. 18)

For the second time, Czech Head awards were handed out at a gala evening where TV cameras were also present. The Czech Head project should help increase the prestige of our scientists, engineers, and intelligentsia. One of the awards of this competition for the Czech scientists, engineers, and managers, which is regarded as a national analogy of the Nobel Prize, went to Ing. Ladislav Sekerka, a graduate from the BUT Faculty of Business Management currently studying at this faculty to receive a doctor's degree.

(p. 20)

Brownfields is a term used by town-planners and architects to denote unused or neglected premises of former

industrial plants in the centres of towns. Student projects concerned with reusing such localities were presented at a Future of Brno Brownfields 2 exhibition held in the lobby of the BUT Centre Hall in the second half of November.

(p. 21)

Every year on the occasion of 17th November, Dean of the Faculty of Architecture announces a Bohuslav Fuchs Prize Competition. Students may submit studio projects on which they worked in the previous academic year and which were marked by their work supervisors. The competition is structured for separate groups of 2nd, 3rd, and 4th year students with the following categories: Architecture, Design and Interior, and Town and Land Planning.



Jazzové pokoušení

Milovníkům jazzu udělalo radost vystoupení studentek a studentů třetího ročníku muzikálního herectví Divadelní fakulty Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, který se uskutečnil večer 13. listopadu 2003 ve dvoraně Centra VUT na Antonínské ulici v Brně. Na koncertu Jazzové pokoušení zazněla řada evergreenů, o hudební doprovod se postarala skupina Jazzykolam a pianistka Dada Klementová.

(red, foto Ondřej Maňák)





*Redakce Událostí na VUT v Brně
přeje svým čtenářům
pokojné Vánoce
a šťastný Nový rok 2004*